Κόριον
Ἰωάννην Νικολαΐδην
Ὁπλαρχηγοῦ Πουτέτση 23
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 4. Τηλ. 639.095-629.769 ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΑΘΗΝΑΙ, ΝΟΕΜΒΡ. — ΔΕΚ. 1976

ΕΤΟΣ Δ'. ΠΕΡ. Β'. ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 11 (47). ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΧ. 10 ■ ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ■ Διευθυντὴς Συντάξεως ΣΠΥΡ. ΔΑΠΕΡΓΟΛΑΣ

ΧΑΡΟΥΜΕΝΕΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΤΟ 1977

ΠΟΙΟΣ ΚΟΡΟΪΔΕΥΕΙ ΠΟΙΟΝ...

ΕΧΟΜΕ διακηρύξει ἀπὸ τὶς στῆλες αὐτές, ὅτι ἀπέχει ἀπὸ τὶς προθέσεις μας νὰ ἀσχολούμεθα εἴτε μὲ τὸ πολιτειακὸ σύστημα τῆς Ἀλβανίας, εἴτε μὲ τὶς διοικητικὲς πράξεις τῆς Κυβερνήσεώς της. Συμπαθοῦμε τὸν λαὸν τῆς γειτονικῆς αὐτῆς χώρας καὶ εὐχόμεθα γιὰ τὴν προκοπήν του. Τὸ ἐνδιαφέρον μας ὅμως εἶναι ἐπιβεβλημένο καὶ ἀποτελεῖ τοῦτο ἱερὰν ὑποχρέωσιν, σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τοὺς ἀδελφούς μας, ποὺ διαβιοῦν στὸν χῶρον τῆς Βορείου Ἠπείρου.

Καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτήν, ἀποτελοῦν πρόκλησιν, ὅσα ἐλέχθησαν στὸ 7ο συνέδριο τοῦ Κ.Κ. Ἀλβανίας, ἀπὸ τὸν ἡγέτη της. Συγκεκριμένα, στὸ συνέδριο αὐτό, ἐχαρακτηρίσθηκαν οἱ «ἐπονομαζόμενοι Βορειοηπειτες, μοναρχοφασίστες καὶ ἀνόητοι, ποὺ κατὰ καιροὺς ἐπιχειροῦν, ἀνανεώνοντας τὶς παράλογες ἀξιώσεις τους, νὰ δημιουργήσουν ἀτμόσφαιρα ἐντάσεως στὶς σχέσεις τῶν δύο χωρῶν». «Θέλομε νὰ ποῦμε — συνέχισε ὁ ἡγέτης τῆς Ἀλβανίας — ὅτι οἱ φωνές τους προκάλεσαν γέλια στὴν ἑλληνικὴ μειονότητα στὴν Ἀλβανία... Δὲν φοβίζετε οὔτε ἡμᾶς, οὔτε τὴν ἑλληνικὴ μειονότητα στὴν Ἀλβανία, γιατὶ οἱ Ἀλβανοὶ καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς Ἀλβανίας, συνδέονται μὲ στενοὺς ἀδελφικοὺς δεσμούς».

Τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ «μοναρχοφασίστα» τὸν ἀπορρίπτομε μὲ περιφρόνησι καὶ δὲν τὸν σχολιάζομε. Ἀλλὰ δὲν μποροῦμε νὰ ἀντισταθοῦμε στὸν πειρασμὸ ν' ἀπαντήσωμε στὴν πρόκλησι μὲ μιὰ ὑπόμνησι. Ἡ γενεὰ ἡ δική μας, δὲν ἔχει λησμονήσει τὴν συμπεριφορὰ τῆς ἀλβανικῆς ἡγεσίας κατὰ τὸν καιρὸ τῆς παντοδυναμίας τοῦ ναζισμοῦ καὶ τοῦ φασισμοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον τόσα ὑπέφερε ἡ Ἑλλὰς καὶ ὁ λαός της. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μνήμη εἶναι καλὸς σύμβουλος, θυμίζομε ὅσα ἔγραψε σχετικά, ὅσα εἶπε ἀντιπρόσωπος τῶν ΗΠΑ στὴν Ἐπιτροπὴ Ἀναπληρωτῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν (Λονδῖνο 1947): «...ὁ ἀλβανικὸς στρατὸς ἐνίσχυσε τοὺς Γερμανοὺς εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐπίθεσίν των». Καὶ στὴν περίοδον τῆς ναζιστικῆς καὶ φασιστικῆς κατοχῆς, κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ δημοσιολόγου RUSSEL HILL: «Τὸ κίνημα ἀντιστάσεως περιορίζεται μόνον εἰς τὸ νότιον ἥμισυ τῆς Ἀλβανίας (δηλαδὴ εἰς τὴν Βόρειον Ἤπειρον»).

Γιὰ τοὺς Ἕλληνες Βορειοηπειρῶτες, τὰ δημοκρατικὰ ἰδεώδη ἀποτελοῦν βίωμα. Οἱ Ἕλληνες Βορειοηπειρῶτες, ὁπουδήποτε κι' ἂν βρίσκωνται, ζοῦν καὶ πολιτεύονται μὲ συνέπεια πρὸς τὶς δημοκρατικές τους πεποιθήσεις. Γι' αὐτοὺς εἶναι ἄγνωστος ὁ χαμαιλεοντισμός. Οἱ Ἀλβανοὶ ἡγέτες ἂς ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους τὸ ἑλληνικὸ γνωμικό: «Δὲν μιλοῦν γιὰ σκοινὶ στὸ σπίτι τοῦ κρεμασμένου».

Ἐξ ἄλλου, ὁ Ἀλβανὸς ἡγέτης, ἐνῶ παραδέχεται τὴν ὕπαρξι Ἑλλήνων καὶ ἑλληνικῆς μειονότητος στὴν Ἀλβανία, κατηγορεῖ τοὺς Βορειοηπειρῶτες γιὰ «παράλογες ἀξιώσεις». Μὰ οἱ Βορειοηπειρωτικὲς ἀξιώσεις, ἀκριβῶς σ' αὐτὴν τὴν βάσι στηρίζονται: στὸ γεγονὸς ὅτι ὑπάρχουν Ἕλληνες καὶ Ἑλληνικὸς πληθυσμὸς στὸν χῶρο τῆς Βορείου Ἠπείρου, σ' ἕναν χῶρο ποὺ ἐπιδικάσθηκε στὴν Ἀλβανία, ἀντίθετα πρὸς κάθε ἔννοια δικαίου καὶ πρὸς τὴν ἀρχὴ περὶ ἐθνοτήτων. Διαβεβαίωσε ὅμως ὁ Ἀλβανὸς ἡγέτης καὶ γιὰ τὸ ὅτι ἡ «Ἑλληνικὴ μειονότητα ζῆ εὐτυχισμένη στὴν Ἀλβανία»(!)

Πῶς ἐννοεῖ τὴν εὐτυχία αὐτοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ὁ Ἀλβανὸς ἡγέτης; Εἶναι εὐτυχία, ποὺ τοῦ ἔκλεισε τὶς ἐκκλησίες καὶ τοῦ ἀποσχημάτισε τοὺς παπάδες καὶ τοῦ ἀλλάζει τὰ χριστιανικὰ ὀνόματα καὶ τὸν φιμώνει, γιὰ νὰ μὴν ἐκδηλώνη τὰ ἐθνικά του φρονήματα; Εἶναι εὐτυχία, ποὺ ἀποστερεῖται ἀπὸ τὰ στοιχειώδη δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὑπόκειται σὲ ἐκβιασμοὺς καὶ ταπεινώσεις καὶ τιμωρίες, γιὰ νὰ ἀποκοπῆ ἀπὸ τὶς ρίζες τῆς Ἑλληνικῆς του ἐθνότητος; Ποιὰ εἶναι τὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα τῆς εὐτυχίας τῆς «Ἑλληνικῆς μειονότητος» τῆς Ἀλβανίας, γιὰ τὴν ὁποία μιλάει ὁ Ἀλβανὸς ἡγέτης; Μήπως οἱ ὑποβολιμαῖες «ὁμολογίες εὐτυχίας» μερικῶν Ἑλλήνων τῆς Βορείου Ἠπείρου, ποὺ καιρὸ σὲ καιρὸ δίνονται στὴν δημοσιότητα; Ἀλλὰ στὴν προκειμένη περίπτωσι ἰσχύει τὸ ἑλληνικὸ γνωμικό: «Παπᾶς δεμένος, γράφει καὶ ξεγράφει». Ἂν εἶναι, ὅπως τὰ λέει ὁ Ἀλβανὸς ἡγέτης, ἂς ἄφηση ἐλεύθερη τὴν ἐπικοινωνία, γιὰ νὰ μπορέσωμε καὶ ἡμεῖς οἱ «ἀνόητοι» νὰ καμαρώσωμε τὴν εὐτυχία τῶν δικῶν μας καὶ νὰ σταματήσωμε νὰ προβάλλωμε τὶς «παράλογες ἀξιώσεις». Εἶναι φανερό, πὼς στὴν προκειμένη περίπτωσι, κάποιος κοροϊδεύει κάποιον.

Δὲν μᾶς διαφεύγει τὸ γεγονός, ὅτι στὴν πολιτικὴ πολλὰ λέγονται συχνὰ γιὰ «ἐσωτερικὴ κατανάλωσι». Ὅπως καὶ νὰ ἔχη τὸ πρᾶγμα, δὲν μποροῦμε νὰ παραλείψωμε κάποιους συσχετισμούς.

Ὅταν ἀποκαταστάθηκαν οἱ διπλωματικὲς σχέσεις μὲ τὴν Ἀλβανία (1971), οἱ Βορειοηπειρῶτες, ἀπὸ τὴν ἴδια πάντα θέσι, διατύπωσαν τὴν ἀνησυχία, μήπως ἡ ἀποκατάστασις τῶν σχέσεων αὐτῶν θὰ εἶχε δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις στὸ ἐθνικὸ θέμα τῆς Βορείου Ἠπείρου. Ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Ξανθόπουλος — Παλαμᾶς ἐδήλωσε ὅτι: «Ἡ ὑφισταμένη κατάστασις κατ' οὐδὲν μετεβλήθη, ἐξ ἐπόψεως θεμελιωδῶν ἑλληνικῶν θέσεων... Εἰς τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον, ὡς ἦτο φυσικόν, ἐξεδήλωσεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἐν Ἀλβανία ὁμογένειαν, ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις ἀνταπεκρίθη κατὰ τρόπον ἱκανοποιητικόν». Καὶ τὰ ἐλεγχόμενα τότε μέσα ἐνημερώσεως ἀποσαφήνιζαν ὅτι «ὡς πρὸς τὰς ἑλληνικὰς θέσεις διὰ τὴν Βόρειον Ἤπειρον καὶ τοὺς Ἕλληνας ποὺ διαβιοῦν εἰς τὴν Ἀλβανίαν, οὐδεμία δυσμενὴς μεταβολὴ ἐπέρχεται».

Μὲ βάσι αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, νομίζομε πὼς γεννᾶται κάποια ὑποχρέωσις τοῦ ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ εἰδικώτερα τοῦ ὑπουργοῦ κ. Μπιτσίου, ποὺ εἶχε πόρει ἐνεργὸ μέρος στὶς διαπραγματεύσεις γιὰ τὴν ἀποκατάστασι τῶν σχέσεων. Ὑποχρέωσι, ποὺ συνίσταται στὴν διαφώτισι τῶν Βορειοηπειρωτῶν καὶ γενικώτερα τῆς Δημοσίας Γνώμης, γιὰ τὴν ἀληθινὴ θέσι τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους στὸ Βορειοηπειρωτικὸ ζήτημα. Συγκεκριμένα, οἱ ἀξιώσεις τῶν Βορειοηπειρωτῶν στὸ θέμα αὐτὸ εἶναι «παράλογες», ὅπως τὶς χαρακτηρίζει ὁ Ἀλβανὸς ἡγέτης; Εὐσταθοῦν οἱ ἰσχυρισμοὶ ὅτι «ἡ ἑλληνικὴ μειονότητα ζῆ εὐτυχισμένη στὴν Ἀλβανία»; Καί, ἐν πάσῃ περιπτώσει, πῶς ὑλοποιεῖται τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ αὐτὸν πληθυσμό, ἐνδιαφέρον, «τὸ ὁποῖον δικαιοῦται νὰ ἔχη ἡ Ἑλλὰς διὰ τοὺς πληθυσμοὺς τῆς περιφερείας αὐτῆς», κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου.

Πιστεύομε ὅτι νομιμοποιούμεθα γιὰ μιὰν ἀπάντησι στὰ ἐρωτήματα ποὺ προαναφέραμε, ἀπὸ τὶς ἁρμόδιες Ἀρχές. Γιὰ νὰ βγάλωμε τὰ λογικὰ συμπεράσματα καὶ νὰ μάθωμε ἐνδεχομένως, ποιὸς κοροϊδεύει ποιόν.

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ὁ Χριστιανικὸς κόσμος γιορτάζει κι' ἐφέτος τὸν ἐρχομὸ τοῦ Θεανθρώπου στὸν κόσμο, συσχετίζοντας τὸ γεγονὸς μὲ τὴν διδασκαλία Του: «Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ Γῆς Εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Στοὺς καιροὺς μᾶς, τοὺς ταραγμένους, τὰ μυαλὰ τῶν ἀνθρώπων ἔχουν θολώσει καὶ ἡ καρδιὰ ἔχει πετρώσει. Ἡ διδασκαλία τοῦ Θεανθρώπου γιὰ εἰρήνη στὸν κόσμο καὶ γιὰ ἀγάπη μεταξὺ τῶν συνανθρώπων μας σπάνια ἔχει τὴν ἀπήχησι ποὺ πρέπει. Καὶ σὰν συνέπεια αὐτῆς τῆς ἀμβλύνσεως τῆς εὐαισθησίας μας στὴν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ὑφιστάμεθα καθημερινὰ τὰ δεινὰ τῶν ἀντιδικιῶν, τῶν ἀνταγωνισμῶν, τοῦ πολέμου σὲ ὅλες τὶς μορφὲς τῆς δημοσίας ζωῆς μας.

Ὅσο καὶ νᾶναι ὅμως. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρό, ἔστω καὶ μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἑορτῶν, οἱ ἄνθρωποι ἔρχονται σὲ κάποια «Θεογνωσία». Ἡ προσήλωσι στὰ Χριστιανικὰ διδάγματα μὲ τὸν ἐκκλησιασμό, μὲ τὶς ψαλμωδίες, μὲ τὶς ἄλλες θρησκευτικὲς καὶ ἐκκλησιαστικὲς διαδικασίες, ἔστω καὶ πρόσκαιρα, μαλακώνει τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων καὶ τὶς ἀνακουφίζει ἀπὸ τὶς κακοτοπιὲς τῆς ζωῆς. Οἱ Χριστιανικὲς γιορτές, κατὰ κανόνα, γίνονται πηγὴ ἀπὸ ἐλπιδοφόρα μηνύματα.

Δυστυχῶς, κάποιοι δικοί μας, ποὺ ζοῦν στὴν Βόρειο Ἤπειρο, θὰ μείνουν ἄγευστοι ἀπὸ τὰ παρήγορα καὶ ἐλπιδοφόρα μηνύματα καὶ τῶν ἐφετινῶν Χριστουγέννων. Στὸ ἄθεο καὶ ἄθρησκο Ἀλβανικὸ Κράτος, δὲν θὰ ἀκούσουν τὸ χαρμόσυνο κάλεσμα τῆς καμπάνας καὶ οἱ ἐκκλησίες θὰ μείνουν κλειστὲς κι' ἀραχνιασμένες.

Τὶς ἀσκητικὲς μορφὲς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων δὲν θὰ τὶς φωτίση ἡ ἀνταύγεια τῶν καντηλιῶν καὶ στὶς κλειστὲς κι' ἀραχνιασμένες ἐκκλησιὲς δὲν θ' ἀντηχήσουν χαρμόσυνες ψαλμωδίες: «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει».

Ἐκεῖ, κι' ἐφέτος, θὰ γίνη μιὰ ἰδιόρρυθμη μυσταγωγία. Οἱ πιστοὶ θὰ προσφέρουν τὶς καρδιές τους γιὰ φάτνη καὶ κεῖ θὰ ὑποδεχθοῦν τὸν Χριστὸ καὶ μὲ τοὺς παλμοὺς τῆς καρδιᾶς τους θὰ συνθέσουν Χριστουγεννιάτικους ὕμνους: «Χριστὸς γεννᾶται δοξάσατε...».

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Ἡ Ἑλλάδα, κατὰ γενικὴν ὁμολογία, ἔχει τὸ προνόμιο, στὸ μακραίωνο διάστημα τῆς ἱστορικῆς ζωῆς της, τῆς δημιουργίας πρωτότυπων πολιτισμοῦ. Ἔτσι καὶ στὸ πολιτιστικὸ στοιχεῖο τοῦ Πολιτεύματος, σ' αὐτὸν τὸν προνομιοῦχο τόπο διαμορφώθηκε τὸ πρότυπο τῆς Δημοκρατίας.

Δυστυχῶς, καὶ στὸν τόπο ὅπου ἐγεννήθηκε, ἡ Δημοκρατία, κατὰ καιροὺς, ἔχει κακοπάθει. Οἱ παρεκκλίσεις ὅμως αὐτές, δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὸν δημοκρατικὸ χαρακτῆρα τοῦ Ἕλληνα.

Μία ἐπιβεβαίωσι αὐτῆς τῆς ἀλήθειας, ἀποτελοῦν τὰ πρόσφατα πολιτικὰ γεγονότα, στὰ ὁποῖα, ὅπως ἦταν φυσικό, ἀποφασιστικὸ ρόλο ἔπαιξαν τὰ Ἑλληνικὰ Νειάτα. Μ' αὐτὴν τὴν ἔννοια, τὸ ξεσήκωμα τῆς νεολαίας, στὶς 17 Νοεμβρίου 1973 στὸ Πολυτεχνεῖο τῶν Ἀθηνῶν ἐναντίον τῶν καταλυτῶν τῆς Δημοκρατίας, ἀποκτάει ἰδιαίτερη σημασία καὶ παίρνει διαστάσεις πανανθρώπινες.

Μ' αὐτὴν τὴν ἔννοια, τὸ Πανελλήνιο τιμάει τὰ νειάτα, ποὺ, μὲ τὴν θαρραλέα ἰαχή «Ἐδῶ Πολυτεχνεῖο», διαλάλησε στὰ πέρατα τῆς Οἰκουμένης πὼς τὰ δημοκρατικὰ ἰδεώδη ἀποτελοῦν βίωμα τῶν Ἑλλήνων καὶ πὼς τὰ ἑλληνικὰ νειάτα ἀποτελοῦν τὸ ἐχέγγυο γιὰ τὴν ἐπιβίωσι τῆς πραγματικῆς Δημοκρατίας στὸν τόπο ποὺ τὸ Πολίτευμα αὐτὸ ἐγεννήθηκε.

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΟΙ

ΑΥΛΟΙ ΚΑΙ ΤΥΜΠΑΝΑ

ΤΑΞΙΔΙΑ

ΕΝΑ ταξιδάκι στὴν Λευκάδα, στὶς γιορτὲς Τέχνης καὶ Λόγου, ἔδωσε μιὰ ἀνάπαυλα χαρᾶς στὴν ρουτίνα τῆς ζωῆς. Ἀνεβήκαμε σ' ἕνα χωριουδάκι, ψηλὰ στὰ βουνά, ἀνιγμένο στὴ δλάστηση, λές καὶ ἤταν ξεχασμένο ἀπὸ τὸν πολιτισμό. Κάπου ἐκεῖ κοντὰ ὑπάρχει ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνα. Μὲ φιλοξένησε μιὰ περήφανη λευκοθίτικη οἰκογένεια. Ἔζησα ἐκεῖ ψηλὰ μιὰ ζωὴ φυσική, πρωτόγονη, μὲ γάλα ἀπὸ τὶς κατσίκες κι' ἄλλες φυσικὲς τροφές. Συχνὰ πηγαίναμε, καβάλλα στὸ γαϊδουράκι, ἀπὸ τὰ στενὰ μονοπάτια, τὰ πνιγμένα στὰ σχίνα καὶ τὰ δατζιμουρα, στὸ ἐκκλησάκι τῆς Παναγιᾶς καὶ στὴν χρυσάλλινη δρύση, ὅπου πίνουν οἱ ἄνθρωποι καὶ ξεδιψοῦν τὰ ζωντανά. Τὸ κερὶ στὴ χάρη της, τὸ Δεκαπενταύγουστο καὶ τὸ παγηγύρι: μὲ ἀρνὶ στὴ σούβλα.

Σ' αὐτὰ τὰ μέρη, οἱ ἄνθρωποι εἶναι πιὸ κοντὰ στὸ Θεό, σέβονται τὰ ἤθιμα, τὶς παραδόσεις. Στὸ φοῦρνο τοῦ σπιτιοῦ ζυμωτὸ ψωμὶ καὶ νοστιμότατα φαγητά, ποὺ ἐφτιαχνε ἡ γλυκιὰ κυρία τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἡ κοινιάδα της, μὲ τὶς βλωρρὲς λευκαδίτικες φορεσιὲς καὶ τὰ μανιτήλια τὰ καφετιά, μὲ τόσο τέχνη δεμένα στὶς σεμνὲς πλεξίδες. "Ἀφθαστες νοικοκυρὲς οἱ Λευκαδίτισσες. Βοηθοῦν τὸν ἄντρα τους, τὸν τίμιο δουλευτή. Στέκονται περήφανα στὸ πλευρό του. Ἀνασταίνουν παιδιά, κρατοῦν σπίτια, δουλεύουν στὰ χωράφια, μερώνουν τὴ γῆ, τὴν ἄτρια πέτρα καὶ τότε ἡ μάνα γῆ δίνει τοὺς καρποὺς της. Πολλὰ παιδιά, ἀνάδουν λαμπάδες καὶ περιμένουν, μαζὶ μὲ τὸν κύρη τους, τὸν περήφανο ἄντρα τοῦ σπιτιοῦ, νέα χαρούμενα γιὰ νὰ γελάσουν τὰ χείλη τους.

Στὸ ἐκκλησάκι, κάτω ἀπὸ τὴ δρύση στὴν πλαγιά, κτήματα ἀπέραντα, φορτωμένες μηλιές, μεστωμένα καλαμπόκια, ἐλλογημένες ἐλιές, ντοματιές. Τὰ μαζεύκαμε, τὰ φορτώναμε στὰ καλάθια καὶ πάλι ἀνεβαίναμε γιὰ τὸ σπίτι. Τὸ ἡλιοβασίλεμα πηγαίναμε στὸ βουνό, ἀνάδαμε ἄλα τὰ μανουάλια τὸν 'Αγίων. Ἐκεῖ συνηθίζεται νὰ πηγαίνουν καὶ ροῦχα στοὺς 'Αγίους, φλοκωτὲς καὶ ἄλ-ϊλ ὀάσεις κηφ ·κεφτὶ ἀσφὶρ γιὰ φάκρα κακοὶ ὑφῦ νγ ριό, ποὺ ἔχει τὸ προνόμιο νὰ εἶναι ἐλεύθερο. Ἔνῶ ἄλλοι τόποι, ὅπως ἡ Β. "Ηπειρος, ἀκόμη στενάζει στὸ ἄβρος τῆς σκλαβιᾶς.

Τοὺς ἀποχαιρέτησα ὅλους στὸ καφενεῖο. Τοὺς εἶπα ὅτι θὰ γυρίσω τοῦ χρόνου. Εἶχα δεθῆ μ' αὐτοὺς τοὺς ἁπλοὺς ἀνθρώπους.

Στὴν ἐπιστροφή, περάσαμε ἀπὸ τὴν Πρέβεζα, ποὺ τὴν σκέπαζε μιὰ φυλὴ ὁμίχλη. Ὁ χρόνος, δυστυχῶς, ἦταν περιωρισμένος. "Ἐπρεπε σὲ μιὰ μέρα νὰ δοῦμε ὅλα τὰ μέρη. Ἔτσι, ὅταν φθάσαμε στὰ Γιάννενα, ξεκουραστήκαμε λίγο κοντὰ στὴ γαλήνια λίμνη. Ἐκεῖ ἀγάλαμε ἀναμνηστικὲς φωτογραφίες. Μετὰ πήγαμε στὸ περίφημο σπήλαιο μὲ τοὺς σταλακτίτες.

Πρώτη φορὰ τὸ ἐπισκεπτόμουν καὶ νόμιζα ὅτι θὰ ἦταν ἕνα μικρὸ σπήλαιο καὶ ὅτι γρήγορα θὰ τελείωνε ἡ περιήγηση. Πόσο λάθος εἶχα. Καὶ τί συγκίνηση, τί φαντασμαγορία ν' ἀνακαλύπτω ξαφνικὰ ἕνα κόσμο ἀγαλμένο ἀπὸ τὰ παραμύθια. Ὁ ξεναγός, ἕνας πρόθυμος νέος, μὲ φανταστικὰ ὀνόματα μᾶς ἀπεκάλυπτε μιὰ διορφη πετρωμένη πολιτεία. «Ἡ λίμνη μὲ τὰ νούφαρα», «Ἡ περίφημη γυναίκα ποὺ ἔγινε στήλη ἁλατος», «Ἡ καλὴ Νεράϊδα».

Στὴν ἄλλη αἴθουσα, λουλούδια, ἀγάλματα, σχήματα, ποὺ ἡ τολμηρὴ φαντασία δὲν μπορεῖ νὰ συλλάβῃ, τὸ κατώφθωσε ἡ φύση, τὰ παιχνίδια της, ἡ ἐπιμονή, ὁ χρόνος.

Στὴν τρίτη αἴθουσα, ἕνα χέρι ποὺ ἔδειχνε τὸν οὐρανό. Ὁ ξεναγὸς μᾶς ἔλεγε γιὰ μιὰ μαγεμένη, μαρμαρωμένη πολιτεία. Νά, ἐκεῖ, αὐτὸς μοιάζει μὲ τὸν 'Αλῆ Πασά. Οἱ γυναῖκες, ποὺ κατεβαίνουν γιὰ πλύνουν τὰ χαλιὰ στὸ ποτάμι. Τὰ ἄλογα στὸ βουνό. Οἱ στρατιῶτες "Ὅμως, ἐμένα, μοῦ φαινόταν πὼς ἡ μαγεμένη πολιτεία εἶναι ἡ ἀγαπημένη Β. "Ηπειρος καὶ πὼς κάτω ἡ Καλὴ Νεράϊδα περίμενε, φορώντας ἕνα ἀστέρι στὸ λαιμὸ καὶ ἕνα μαγεμένο ραβδὶ στὸ ἄλλο χέρι. Καὶ πὼς οἱ γυναῖκες, μαρμαρωμένες, περίμεναν τὸ πρόσταγμά της νὰ λυθοῦν τὰ μάγια, νὰ τραγουδήσουν καὶ νὰ ζωντανέψῃ ἡ Β. "Ηπειρος ἀπὸ τὸ λήθαργο τοῦ πόνου καὶ τότε ἅλα θὰ ξύπναγαν καὶ θὰ γινόταν πάλι ἡ εὐτυχισμένη πολιτεία.

Η ΧΑΡΜΟΛΥΠΗ ΜΙΑΣ ΑΥΓΗΣ (1940)

Της ΝΑΝΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

Μιὰ σπηλιὰ τῆς Βηθλεέμ, πιὸ κάτω. Ἡ Παναγιὰ νὰ σκύβῃ πάνω στὸ Χριστοῦλη καὶ τὰ ζωντανὰ νὰ ζεστατίνουν μὲ τὸ χνῶτο τους τὸ νεογνό. Λὲς καὶ ἄκουγα τὶς καμπάνες νὰ σημαίνουν Χριστούγεννα καὶ γιὰ τοὺς Βορειοηπειρῶτες, τὴν ὥρα τῆς λευτεριᾶς.

Οἱ φίλοι μου μὲ σκούντηγαν.

— Μά, ξύπνα, λοιπόν. Τί φαντάζεσαι πάλι ἡ ὀνειροπαρμένη; γέλασε ἡ ὑπόλοιπη συντροφιά.

— Μοιάζει μὲ τὴν 'Αλίκη στὴ Χώρα τῶν Θαυμάτων, παρατήρησε ἡ φίλη μου ἡ Μαρία. "Ἐλα, λοιπόν, προσγειώσου.

Τοὺς ἀκολούθησα. Ἀνεβήκαμε 200 σκαλιά. Φθάσαμε ψηλά. Ἡ περιήγηση τελείωσε. "Οταν ἐγῆκα, ἤμουν ζαλισμένη.

Προχωρήσαμε γιὰ τὸ Μέτσοβο. Ἡ ἀκμὸσφαιρα κρύα πολύ. Φορέσαμε τὶς ζακέτες μας, τουρτουρίζοντας. Στὴ συνέχεια, τὰ Μετέωρα. Ἀνεβήκαμε ψηλὰ στὴ γαλήνη τῶν Μοναστηριῶν, στοὺς γρανιτένιους βράχους. Μιὰ ἔκθεση λαϊκῆς τέχνης. Ἕνα πανόραμα ἀπὸ ψηλά. Καὶ

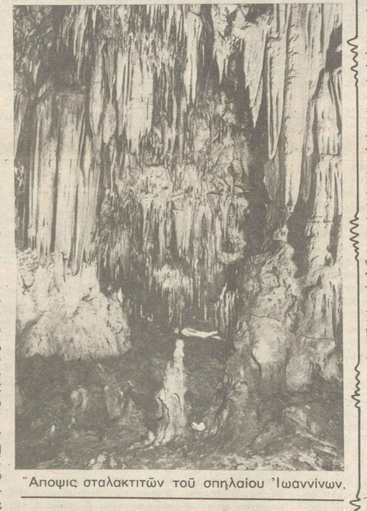

"Αποψις σταλακτιτῶν τοῦ σπηλαίου 'Ιωαννίνων.

μέσα στὸ ἐκκλησάκι, σ' ἕνα παράθυρο, κρανία μοναχῶν. Δίπλα τὰ μανουάλια νὰ φωτίζουν τὶς γλυκύτατες ἀσκητικὲς μορφὲς τῶν 'Αγίων.

Ἐκεῖ μόνασαν καὶ πέθαναν, μέσα σὲ θρησκευτικὴ γαλήνη. Τώρα μένει μόνο ἕνας μοναχός, μᾶς πληροφόρησε ὁ μικρός. Σ' ἕνα ἄλλο μοναστήρι, μένουν 3 καλόγεροι.

Διασχίσαμε τὰ Τρίκαλα, τὴν Καρδίτσα καὶ διαγκτερεύσαμε στὴ Λαμία. Μιὰ τρομερὴ ὑπερένταση μᾶς κατεῖχε. Εἴδαμε τόσα πολλὰ σὲ τόσο μικρὸ διάστημα. "Ετσι δυσκολεύτηκα νὰ κοιμηθῶ. Τὸ πρωὶ φθάσαμε στὰ Κάμενα Βοῦρλα καὶ φάγαμε γιαούρτι καὶ μέλι σ' ἕνα μοτέλ. Πραγματικὸ θάλασμο γιὰ τὴν κοῦραση καὶ τὸ στομάχι μας.

Ἐπιστρέφουμε στὴν 'Αθήνα μας, πού, παρ' ὅλα τὰ καυσαέρια καὶ τὸ θόρυβο, ἀσκεῖ μιὰ περίεργη ἕλξη σὲ μᾶς ποὺ γεννηθήκαμε ἐδῶ, περιμένοντας ἕναν ἀτέλειωτο χειμώνα, γεμάτο ἀναμνήσεις ἀπὸ ταξίδια. "Ἑνας χρόνος ποὺ σόγκρι με εὐχές καὶ ἐλπίδες. ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ — ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ.

Μήνυμα φθάνει ἀπ' τὰ βαθειά, λαμπροφορεῖ ἡ ἐκκλησιὰ κι οἱ σκλάβοι κάνουν Πασχαλιὰ νεύσαν τὴ γῆ στολίδια.

Τὸ «ΟΧΙ» τῆς παλληκαριᾶς γίνεται «ΝΑΙ» τῆς Λευτεριᾶς, νὰ ξαποστάσῃ κι ὁ ραγιᾶς ἀπ' τῆς σκλαβιᾶς τὰ φίδια.

Συναγερμὸς παντοῦ χτυπᾶ, ὅποιος μισοῦσε, ἀγαπᾶ, μπροστὰ ὁ λαὸς μὲ τὸν παπᾶ ψάλλουν «Χριστὸς Ἀνέστη».

Καὶ νά! Προβάλλει κατὰ κεῖ στὴν πρώτη ἀντικρυνὴ κορφή, τὸ τιμημένο τὸ χακί, ἡ Λευτεριὰ μας δὲς τη!

Οἱ πόρτες διάπλατα ἀνοιχτὲς καθὼς τὸ Δεκατρία, χτές, «παιδιὰ μὴ φύγετε ποτές, ἡ γῆ εἶναι δική σας!».

«Σταθῆτε δῶ παντοτινὰ τὶς νύχτες καὶ τὰ βειλινὰ νὰ τραγουδᾶμε ὥς τὰ σερνὰ τὴ δόξα τὴ δική σας!».

«"Αρατε Πύλας», ἀδελφοὶ νὰ μπῆ στὰ "Αγια ἡ γαλανὴ κι ἀπὸ ψηλὰ οἱ οὐρανοὶ νὰ στεῖλουν εὐλογία.

Χρυσοντυμένο γιορτινὰ — Παράδεισος τὰ τωρινὰ — τὴ σεραετὸ προσκυνᾶ τὴ γαλανὴ τὴ θεία.

Λαός, Δεσπότης καὶ Στρατός, ἀγκαλιασμένοι μὲς στὸ φῶς γίνονται δράκος δυνατὸς τῆς νίκης γέλο κάστρο.

Καὶ μεθυσμένοι ἀπ' τὴ χαρά, μὲς στοὺς καπνοὺς καὶ τὰ πυρὰ ταβᾶν μηρὸ ἀπὸ τὴ μιὰ φορά, στὴν καταιγίδα ἄστρο.

Μὰ τῶν μυριάδων οἱ ἀριθμοὶ πυρχῶνουν τεῖχος στὴν ὁρμὴ καὶ τ' ἀτσαλένιο τὸ κορμὶ λυγίζει μπρὸς στὰ στίφη.

Καὶ πρὶν τελειώσῃ ἡ ἐκκλησιὰ κι' ἔρθουν στὸ σπίτι τὰ προκιὰ ὅλα πεθαίνουν μιὰ δραδυά, θρηνεῖ τὴ μοῖρα ἡ νύφη.

Πῆραν στοὺς ὦμους τὸ χαμὸ καὶ τῆς καρδιᾶς τους τὸ κομμὶ ἀφήνοντας τὸ σπαραγμὸ ψηλὰ στὸ Τεπελένι.

Μὲ ραγισμένη τὴν καρδιὰ καὶ μὲ σπασμένα τὰ γεφρὰ πάλι τὸν σκλάβων ἡ γενιὰ θρηνεῖ ἀπελπισμένη.

Ἡ γῆ δουδῆ στὴν ἐρημιὰ καὶ τ' οὐρανοὶ ἡ σκοτεινιὰ «ποῦ μᾶς ἀφήνετε παιδιά»; μοιρολογοῦν καὶ κλαῖνε.

Μεγαλωμένοι στὴ φωτιά, θρεμμένοι μὲς στὴν ἀπονιὰ «ποῦ μᾶς ἀφήνετε παιδιὰ» θρηνώντας ξαναλέγε.

«Μᾶς δώσατε τὴ Λευτεριά, σταλιὰ-σταλιά, μὲ τσιγγουνιά, λὲς κι' ἤταν ὅλα γρουσουζιὰ τῆς μοίρας φρίκης δῶρο».

«Καὶ τώρα πάλι ἀπ' τὴν ἀρχὴ μὲς στὴν ἀρφάνια μοναχοὶ θρῆνος θὰ γίν' ἡ ἡ προσευχὴ πληρώνοντας τὸ φόρο».

Τραχιὰ θὰ γίνῃ ἡ ζωὴ ψωμὶ τῆς μέρας οἱ λυγισοὶ χωρὶς ἐλπίδες οἱ καημοί, τὸ μνῆμα ἐμπρὸς ἀνοίγει».

«Ποῦ μᾶς ἀφήνετε παιδιά; Ποῦ μᾶς ἀφήσατε παιδιά;». Ποῦ τοὺς ἀφήνετε παιδιά: Ὁ πόνος τους μᾶς πνίγει!

ΡΗΓΑΣ ΚΕΡΑΓΝΟΣ

ΝΕΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΤΗΝ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗ

Τὸ παράρτημα Πωγωνίου τῆς Ἑπαιρίας Ἠπειρωτικῶν Μελετῶν, μὲ τὴν ἠθικὴ καὶ ὑλικὴ συμβολὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, καθίερωσε ἀπὸ ἐφέτος πολιτιστικὲς ἐκδηλώσεις στὴν Πωγωνιανή.

Οἱ ἐκδηλώσεις ἔγιναν στὶς 22 Αὐγούστου καὶ τὸ πρόγραμμα περιελάμβανε:

❶ Ἐγκαίνια Λαογραφικοῦ Μουσείου Πωγωνίου (ἀρχοντικὸ Λ. Βασιλειάδη).

❷ Ἔκθεση βιβλίου, ἐντύπων Πωγωνησίων συγγραφέων.

❸ Ἔκθεση ἔργων Πωγωνησίων καλλιτεχνῶν (ζωγραφικῆς κλπ.).

❹ Ἔκθεση φωτογραφίας Πωγωνησιακοῦ τοπίου. Ἡ ἔκθεση περιλαμβάνει καὶ μία σειρὰ πραλαιῶν φωτογραφιῶν τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος, ποὺ ἀναφέρονται σὲ ἀποκλειστικὰ στὸν χῶρο τοῦ Πωγωνίου (ἐνδυμασίες, ἐκδηλώσεις, ἱστορικὲς φωτογραφίες, κλπ.). Τὸ ὑλικὸ προέρχεται ἀπὸ τὸ φωτογραφικὸ ἀρχεῖο τῆς ΕΗΜ.

❺ "Ἐκθεση χειροτεχνίας μὲ παραδοσιακὰ σχέδια τῆς περιοχῆς.

❻ Πωγωνήσιο πανηγύρι καὶ χορευτικὲς ἐκδηλώσεις μὲ τὴν συμμετοχὴ ὅλων τῶν χωριῶν τοῦ Πωγωνίου.

Οἱ ἐκδηλώσεις προσέλαβαν παμπωγωνησιακὸ χαρακτήρα, καὶ ἀποσκοποῦν στὴν τόνωση τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἀκριτικῆς αὐτῆς περιοχῆς τῆς Ἠπείρου καὶ στὴν παρουσίασι τοῦ Πωγωνίου ὡς μιᾶς αὐτόνομης ζωντανῆς μονάδος στὴν σύγχρονη ζωὴ τοῦ τόπου.

Γι' αὐτὸ καὶ συνεργάστηκαν μὲ τὸ παράρτημα Πωγωνίου τῆς ΕΗΜ, ἡ Κοινότητα Πωγωνιανῆς, οἱ Κοινότητες τῶν ἄλλων περιοχῶν τοῦ Πωγωνίου, ὁ Δῆμος Δελβινακίου, ὁ Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος Πωγωνίου, οἱ Ἀδελφότητες Πωγωνιανιτῶν Ἰωαννίνων καὶ Ἀθηνῶν κ.ἄ.

ΝΟΕΜΒΡ. — ΔΕΚ. ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ 1976

Ἀπό τὴν Ἱστορία τῆς Β. Ἠπείρου

ΕΞΕΓΕΡΣΕΙΣ ΔΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΙΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

Ὁ Γυμνασιάρχης κ. Νικ. Παπαδόπουλος, ἐκυκλοφόρησε προσφάτως τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Η ΔΡΟΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ...» σύγγραμμα, τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον ἀνάγεται εἰς τὴν ἐν γένει δραστηριότητα τῆς Βορειοηπειρωτικῆς αὐτῆς περιοχῆς, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας.

Ἀπὸ τὴν ἀξιόλογον αὐτὴν πραγματείαν τοῦ πολυγραφοτάτου Βορειοηπειρώτου, ἀναδημοσιεύομεν τὸ ἐν ἐπικεφαλίδι τμῆμα, ἀφορῶν ἐπαναστατικὰς ἐνεργείας ἐν Ἀργυροκάστρῳ.

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΕΝ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΩ, ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΣΤ' ΑΙΩΝΑ.

Ἑκατὸν εἴκοσι καὶ πλέον ἔτη μετὰ τὴν ὁριστικὴν κατάκτησιν τοῦ Ἀργυροκάστρου ὑπὸ τῶν Τούρκων, νέα ἐπαναστατικὴ κίνησις διοργανοῦται εἰς τὴν περιοχὴν του, τὴν Βορειοδυτικὴν Ἤπειρον καὶ τὴν Μακεδονίαν.

Ἡ ναυμαχία τῆς Ναυπάκτου τὸ 1571, ἡ ὁποία τόσας ἐλπίδας ἐκεφύσησεν εἰς τοὺς ὑποδούλους Ἕλληνας τοῦ Μωριᾶ καὶ τῆς Ρούμελης, ἐπόμενον ἦτο νὰ ἐμψυχώσῃ καὶ τοὺς Ἠπειρώτας, εἰς τὰ παράλια τῶν ὁποίων εἶχε συγκεντρωθῆ ὁ χριστιανικὸς στόλος τῶν λαῶν τῆς Δύσεως, πρὸ τῆς ἐπιθέσεως ἐναντίον τοῦ τουρκικοῦ στόλου, εἰς τὴν Ναύπακτον.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ πολέμου ἡ Χώρα καὶ ἡ Πάγρα εἰς τὴν Ἤπειρον εἰρίσκοντο ἐς ἐπαναστατικὸν ὀργασμόν, ἐνθαρρυνόμενοι ὑπὸ τῶν Ἐνετικῶν ἀρχῶν τῆς Κερκύρας καὶ τῶν Ἰσπανῶν τῆς Νεαπόλεως.

Αἱ τουρκικαὶ ἀρχαὶ ἀνησυχοῦσαι διὰ τὴν ἐπαναστατικὴν κίνησιν τῶν Ἠπειρωτῶν, ἀπεβίβασαν μεγάλας δυνάμεις εἰς τὰ Ἠπειρωτικὰ παράλια καὶ διὰ σκλησῶν καὶ διαύων μέτρων ἐπέβαλον τὴν τάξιν εἰς τὰς ἐπαναστατημένας περιοχάς. Κέντρον ἐπαναστατικὸν καθίσταται ἡ Χώμβα μετὰ τὴν χωρίον της.

Οἱ Βενετοὶ ἐκτιμῶντες τὸ μάχιμον τῶν Χιμαριωτῶν, προσεπάθησαν παντοιοτρόπως νὰ ἐξεγείρουν τούτους εἰς ἀντάρσίαν ἐναντίον τῶν Τούρκων, οἱ ὁποῖοι μετὰ μακρόχρονον ἐξέγερσιν τῶν Χιμαριωτῶν εἶχον συνάψει μετ' αὐτῶν εἰρήνην τὸ 1568. Οἱ Χιμαριῶται ἐλθόντες εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν Ἐνετῶν, παρὰ τῶν ὁποίων ἐλαβον τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι μετὰ τὴν ἐκδίωξιν τῶν Τούρκων θὰ σεβασθοῦν τὴν αὐτονομίαν των, τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὴν διατήρησιν τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων των, δὲν ἐδράδυναν νὰ δηλώσουν ἐγγραφῶς ὑποταγὴν εἰς τὴν Γαλανοπτάτην Δημοκρατίαν καὶ διαβεβαιώσεις διὰ τὴν συμμετοχήν των εἰς τὸν κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον. Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1570 ἡ ἀνταρσία ὁλοκληροῦται.

Μετὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν Χιμαριωτῶν εἰς τὸν κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον, ἡ προσοχὴ τῶν Ἐνετῶν ἐστράφη εἰς τὴν ἅλωσιν τοῦ ὀχυροῦ φρουρίου Σοποτοῦ.

Τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Βορείου Ἠπείρου εἶχεν ἀναλάβει ὁ ἐκ Ναυπλίου Ἐμμανουὴλ Μόρμορης, ἀνὴρ γενναῖος καὶ εἰδήμων τῶν ἐν Ἠπείρῳ τοποθεσιῶν, κατὰ τὸν Ἰσταρικὸν Κ. Σάθαν, τὴν δὲ τῶν Χιμαριωτῶν ἀρχηγίαν ὁ Προγόνης Σνάτης, διοικητὴς ἄλλοτε Κερκυραϊκοῦ Ἱππικοῦ.

Ἡ ἐπιχείρησις τῶν Ἐνετῶν καὶ τῶν Χιμαριωτῶν ἐστέφθη ὑπὸ ἐπιτυχίας. Τὸ ὀχυρὸν τοῦ Σοποτοῦ περιήλθεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν νικητῶν.

Ἡ κατάληψις τοῦ Σοποτοῦ ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν ἐνέτεινε ἰδιαιτέρων σημασίαν διὰ τὰς περαιτέρω ἐπιχειρήσεις τοῦ πολέμου.

Οἱ Βενετοί, μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν ταύτην εἰς τὴν Χιμάρα ἐνεβαρύνθησαν νὰ ἐπιχειρήσουν καὶ ἄλλην ἐκστρατείαν εἰς τὴν Ἤπειρον, νὰ καταλάβουν καὶ ἄλλο ὀχυρόν, τὸ Μαργαρίτι τῆς Θεσπρωτίας, ἀλλὰ παρὰ τὰς μεγάλας των προετοιμασίες ἡ ἐπιχείρησις εἰς τὸ Μαργαρίτι ἀπέτυχε.

Ἡ ἅλωσις ὅμως τοῦ Σοποτοῦ τῆς Χιμάρας περιῆρισε τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν εἰς τὰ κέντρα τῆς περιοχῆς, τὰ ὁποῖα ὁ Ἐμμ. Μόρμορης, ἐπικουρούμενος καὶ ὑπὸ τῶν Χιμαριωτῶν, ἐπεχείρησε νὰ καταλάβῃ, ἀποκλείσας τοὺς Τούρκους ἐκ τῶν ὀχυρῶν τούτων θέσεων, ἰδίᾳ δὲ τὸ ὀχυροῦ φρουρίου τῆς Νίδιτσας.

Ἡ κατὰ τῆς Νίδιτσας ὅμως ἐπίθεσις τῶν Χιμαριωτῶν προετοιμάσθη ἀτελῶς, διὰ τοῦτο καὶ ἡ πολιορκία της διήρκεσε ἐπὶ ἓν ἔτος καὶ πλέον.

Τέλος, ἐνιαχυθέντες οἱ ἐπαναστάται καὶ ὑπὸ τῶν δυνάμεων τοῦ Ἐμμ. Μόρμορη, κατέλαβον τὴν Νίδιτσαν κατὰ τὴν ἀνοιξιν τοῦ 1571. Ἡ τουρκικὴ φρουρά, παραδοθεῖσα εἰς τοὺς νικητές, ἐτιμωρήθη σκληρῶς, ὀλίγοι ἐκ τῶν ἀνδρῶν, ὀλλοι μὲν κατεσφάγησαν, ὀλλοι ἤχθησαν εἰς ὁμηρίαν, μηδὲ τοῦ Τούρκου διοικητοῦ τῆς φρουρᾶς ἐξαιρουμένου, ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἀνδρῶν τῆς τουρκικῆς στρατιᾶς.

Μετὰ τὰ ἐπιτυχῆ ταῦτα στρατιωτικὰ γεγονότα, ἡ ὁδὸς τῶν ἐπαναστατῶν καὶ τῶν Βενετῶν εἶναι ἐλευθέρα διὰ τὸ Ἀργυροκάστρον καὶ τὸ Δελβινάκι.

Ἡ περιοχὴ τοῦ Ἀργυροκάστρου καὶ τοῦ Δελβίνου περιῆλθεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Βενετῶν καὶ ὁ Ἐμμ. Μόρμορης βαδίζει πέραν τοῦ Δελβίνου καὶ πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἀργυροκάστρου, κατευθυνόμενος πρὸς τὸ ὀχυρὸν Γαρβίκι, εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ ὁποίου καὶ προέβη.

Ἡ ἑταρχία Δελβίνου καὶ Ἀργυροκάστρου καὶ ἡ Δρόπολις μὲ ὅλα της τὰ χωρία περιῆλθεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν νικητῶν Βενετῶν καὶ, ὡς ἤτο ἐπόμενον, οἱ κάτοικοι ἔσπευσαν νὰ ἐκδηλώσουν ποικιλοτρόπως τὴν χαρὰν των καὶ Ἰκανοποίησίν των.

Οἱ Τούρκοι ὅμως, ὁπωσδήποτε σοβαρὸς διὰ τὴν ἐκβαστὶν τῶν γεγονότων τούτων, ἠναγκάσθησαν νὰ κινητοποιήσουν μεγάλας δυνάμεις ἐκ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν Ἐνετῶν καὶ τῶν Χιμαριωτῶν ἐπαναστατῶν.

Πρὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἐνετῶν Ἐμμ. Μόρμορης, φοβούμενος μήπως κυκλωθῆ ὑπὸ τῶν πολυαρίθμων τουρκικῶν δυνάμεων, ἐγκατέλειψε τὴν πολιορκίαν τοῦ Γαρβικίου καὶ ὑπεχώρησε πρὸς τὸ Σοποτόν, ἐνῶ συγχρόνως ἀπὸ ξηρᾶς ἐδάδιζον κατ' αὐτοῦ τουρκικαὶ προφυλακαὶ καὶ κατὰ θάλασσαν Ἰσχυρὸς τουρκικὸς στόλος ὑπὸ τὸν Οὐλλοὺτς Ἀλῆ, ἐπλησίαζεν εἰς τὰ παράλια τῆς Χιμάρας.

Παλαιὰ παράδοσις διαδιδομένη εὐρύτατα εἰς τὴν Δρόπολιν, ἀνέφερεν, ὅτι ὅλα τὰ χωρία τῆς Δροπόλεως ἔχουν καταστραφῆ τὸν «καιρὸ τῶν Βενετιάνων».

Ἡ παράδοσις αὕτη ὑποκρύπτει ἀνφαλῶς ἱστορικὸν γεγονὸς, τὴν συμπαγοχὴν δηλονότι τῶν κατοίκων εἰς τὴν προέλασιν πρὸς βορρᾶν τῶν Βενετῶν, καὶ τὴν μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τούτων ἐγκαταλείψιν των εἰς τὸ Ἔλεος τῶν Τούρκων, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν συνήθειάν των, προέβησαν εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν ὀχυρῶν των, τὰ λείψανα τῶν ὁποίων διασῴζονται μέχρι τῆς σήμερον ὡς μελαγχολικὰ ἐρείπια τῆς Χριστιανικῆς Εὐρώπης δὲν ἐπωφελήθησαν ἐκ τῆς μεγάλης νίκης των, ὡς ἡ ἐν Ναυπάκτῳ καὶ ἡ παρὰ τὰς Ἐχινάδας καταστροφὴ τοῦ τουρκικοῦ στόλου καὶ ἤρχισαν τὰς ἀντιζηλίας καὶ ταξὺ των, ἐγκαταλείποντες τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν κινηθέντας Ἕλληνας εἰς τὴν τύχην των.

Ἑνικὸς δὲ «ἡ ἥττα τῶν Τούρκων στὴν Ναύπακτο προκάλεσε τὴν σκλήρυνση τῆς στάσης τους ἀπέναντι τῶν Χριστιανῶν καὶ ἀσφαλῶς τὸ ἐξοπταστικὸ ὀλοκληρωτικὸν ἐκδηλώσεων σὲ διάφορα μέρη τῆς αὐτοκρατορίας, γνέτ τῆς ὁποίες σήμερα δὲν γνωρίζουμε πολλὰ πράγματα. Ἑπομένως, ὁ ἀντίκτυπος θὰ ἤταν πολὺ σοβαρὸς στὴν διαβίωση τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ. Οἱ περιπτώσεις ἐξισλαμισμοῦ ἢ κρυπτοχριστιανισμοῦ πληθυνόνταν».

Τὸ 1572, κατ' ὃν χρόνον ὁ DON JUAN εὑρίσκετο εἰς τὴν Κέρκυραν, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν δύο Ἠπειρῶται, ἀπεσταλμένοι ἐξ 'Αργυροκάστρου, ὁ Μάνθος ἢ Ματθαῖος Παπαγιάννης καὶ ὁ Πάνος Κεστόλικος ὡς Ἕλληνες ἀντιπρόσωποι ἐπῆς ἀναδιαμέρης Ἑλλάδος καὶ 'Αλβανίας, ἀπὸ καὶ διαβεβαιώσουν αὐτόν, ὅτι, ἐν περιπτώσει στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, οἱ Ἠπειρῶται θὰ ἐτάσσοντο παρὰ τὸ πλευρόν του καὶ θὰ ἐδέχοντο εὐχαρίστως τὴν Ἰσπανικὴν κυριαρχίαν.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὅμως, ὑπεγράφη ἡ Βενετοτουρκικὴ συμμαχία καὶ οἱ Βενετοὶ ἀπεχώρησαν ἀπὸ τὸ θέατρον τοῦ πολέμου.

Ἡ Βενετοτουρκικὴ αὕτη συμμαχία δὲν ἀπεθάρρυνε τοὺς δύο τολμηροὺς 'Αργυροκαστρίτας, οἱ ὁποῖοι τότε ἐστράφησαν πρὸς τὸν Φίλιππον Β', διαβεβαιοῦντες αὐτόν, ὅτι περὶ τὰ τεσσαράκοντα πρόσωπα εἶχον συγκεντρωθῆ διὰ νὰ συζητήσουν ἐπαναστατικὰ θέματα, ἐν περιπτώσει ἐξακολουθήσεως τοῦ πολέμου ἐναντίον τῶν Τούρκων. Ὁ ἴδιος ὁ Παπαγιάννης μεταβαίνει τὸ ἑπόμενον ἔτος, 1573, εἰς Μαδρίτην καὶ ἐπαναλαμβάνει τὴν ἴδιαν ἐπιθυμίαν καὶ διαβεβαιώσεις εἶχε παράσχει προηγουμένως εἰς τὸν Δὸν Ζουὰν ἐν Κερκύρᾳ, προσθέτων ἐπὶ πλέον, ὅτι εὑρίσκετο ἐν στενῇ ἐπαφῇ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου καὶ οἱ Κομπογιανῖτες ἰατροὶ τῆς Ἠπείρου

Β΄ Μέρος

Τοῦτον δι.δέχθηκε στὴ συνέχεια, ὁ ἐκ τῆς Ἑλληνοπρεποῦς Μ. Ἀσίας Περγάμου καταγόμενος μεγάλος Ἰαλληνός, ὁ ὁποῖος καὶ ἔθεσε ἐκ νέου τὶς βάσεις τῆς ἑλληνικῆς ἰατρικῆς στὶς μεταγενέστερες γενεές.

Ὁ Γαλὴνὸς ὑπῆρξε τὸ μεγαλύτερο ἐρευνητικὸ πνεῦμα καὶ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνες οὐδεὶς ἔθρασε στὸ ἐπιστημονικὸ του ἐπίπεδο, γι' αὐτὸ καὶ λεγόταν περὶ αὐτοῦ «οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Γαλὴνὸν ἔσθ' ὁ πλοῦς».

Κατὰ τὸν Μεσαίωνα καὶ μέχρι τῆς Ἀναγεννήσεως (500—1500 μ.Χ.), δηλαδὴ ἐπὶ μία χιλετηρίδα, καμμιὰ πρόοδο ἐπιστημονικὴ παρατηροῦμε, παρ' ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ἰατρικὴ δὲν ἐστέρευσε καθόλου, παρὰ μόνον θολώθηκε παροδικά.

Τὸ Βυζάντιο συνετέλεσε τὰ μέγιστα στὸν πλουτισμὸ τῆς Ἰατρικῆς καὶ τοῦτο γιατὶ πολλοὶ τιτλοῦχοι τοῦ Βυζαντίου, ἀναδείχθηκαν μεγάλοι ἰατροί, πλουτίσαντες τὴ γνῶσεις τους ἀπὸ τὴν Συρία, Μεσοποταμία, Περσία καὶ Ἀραβία, ὅπου διασώθηκαν πλεῖστα ἔργα τῶν ἀρχαίων μας προγόνων, τὰ ὁποῖα στὴν συνέχεια μεταφράσθηκαν καὶ μεταδόθηκαν στὴν Δύσι, μεταγενέστερα.

Ὁ πολιτισμένος κόσμος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνθρωπότητα ὁλόκληρη, στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶναι εὐγνώμων πρὸς τοὺς Ἄραβες, γιατὶ παρὰ τὸ ἀνοσιούργημα ποὺ διέπραξε ὁ πρόγονός τους �longrightarrow μάρ, μὲ τὴν ὁλοσχερῆ πυρπόλησι τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἀλεξανδρείας, αὐτοὶ ἐχρησίμευσαν ὡς ὁ ἑνωτικὸς κρίκος μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου καὶ νέου πνεύματος καὶ συνετέλεσαν στὴν ἀνάσταση τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς Ἰατρικῆς, σὲ ἐποχὴ ποὺ πῆραν χώρα οἱ ἀνακαλύψεις τῆς τυπογραφίας ὑπὸ τοῦ Γουτεμβέργιου, τοῦ τηλεσκόπιου, τῆς πυξίδας, τοῦ μικροσκόπιου καὶ πλείστων ἄλλων, γιὰ ν' ἀνέβῃ μὲ τὸν καιρὸ στὸν κολοφῶνα καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς δόξας, ποὺ μὲ τὶς νεώτερες ἀποκαλύψεις σήμερα, εὑρίσκεται. Ἡ πτῶσι ὅμως τοῦ Βυζαντίου καὶ ἡ κατάλυψι τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἔγινε ἀφορμὴ ἡ Δύσι νὰ προχωρῆσῃ ταχύτερα πρὸς τὴν Ἀναγέννησι, καθ' ὅσον ἡ καταφυγὴ τῶν πεπαιδευμένων Ἑλλήνων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πρὸς Ἰταλία, Βενετία καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης, ἔδωσε τεράστια ὤθησι, ὥστε ν' ἀναπτυχθῆ καὶ ἐξελιχθῆ ἡ Ἰατρικὴ ἐπιστήμη, πρωταρχικὰ ἐπὶ ἑλληνικῶν βάσεων καὶ μὲ ἑλληνικὰ χέρια.

Πολλοὶ Ἕλληνες ἐπιστήμονες κατώρθωσαν καὶ διέπρεψαν ὄχι μόνο σὰν ἐπιστήμονες, ἀλλὰ κατέλαβαν καὶ καθηγητικὲς ἕδρες σὲ ὅλα τὰ Πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης, καθὼς καὶ κοντὰ τῶν διαφόρων ἡγεμονικῶν οἴκων,

Τοῦ κ. ΛΑΜΠΡΟΥ Π. ΣΠΥΡΟΥ
Ἰατροῦ — Λογοτέχνη — Συγγραφέως

ἔνας δὲ ἀπὸ τοὺς μεταγενέστερους αὐτούς, ὑπῆρξε ὁ φιλόλογος ἰατρὸς καὶ μέγας Ἕλληνας ἐθνικιστής. Ἀδαμάντιος Κοραῆς, ὁ ὁποῖος θεωρεῖται καὶ ἀπὸ τοὺς πρωτεργάτες τῆς Ἑλληνικῆς Ἀναγεννήσεως.

Μετὰ τὴν κατάλψι τῆς Βασιλευούσης τῶν πόλεων ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ τὸν ἐκπατρισμὸ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου αὐτῆς, τὸ Ἑλληνικὸ Ἔθνος ὑπέπεσε ὄχι μόνο εἰς ἐθνικὴ δουλεία καὶ συμφορά, ἀλλὰ καὶ σὲ πνευματικὴ τοιαύτῃ; διότι, ὅπως ἡ ζωή, οἱ τιμὲς καὶ ἡ περιουσία ἐθεωροῦντο ἀπὸ τοὺς κατακτητὲς ἀσήμαντα πράγματα, ἔτσι καὶ οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι ἔπαυσαν νὰ χαίρουν ἐκτιμήσεως καὶ σεβασμοῦ, μέχρι τῆς ἐποχῆς ποὺ σχηματίσθηκε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, τὸ ὁποῖο ὄχι μόνο σὰν θρησκευτικό, ἀλλὰ καὶ σὰν πνευματικὸ κέντρο, συνεργάσθηκε μὲ τοὺς πεπαιδευμένους Ἕλληνες καὶ συνετέλεσε κατὰ τρόπο ἐθνικιστικό, νὰ καταλάβουν ἐμπιστευτικὲς θέσεις κοντὰ στοὺς κατακτητὲς καὶ νὰ προσφέρουν τεράστιες ἐθνικὲς ὑπηρεσίες.

Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρξαν καὶ πολλοὶ ἰατροί, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρακτικοί, οἱ ὁποῖοι εὑρισκόμενοι σ' ἐπαφὴ μὲ τοὺς εὐρισκομένους σὲ διασπορὰ συμπατριώτες τους, δὲν ἔπαυσαν ἐθνικὰ ἐργαζόμενοι νὰ διατηρήσουν ἀσθεστη τὴν ἐθνικὴ φλόγα καὶ τὸν ἔρωτα γιὰ τὴν ἐλευθερία.

Ἡ θεραπευτική, θέβαια, στὸ ἐσωτερικό, ἀπὸ ἀπόψεως ἰατρικῆς περιθάλψεως, ὑριστόταν σὲ ὑηπιώδῃ κατάστασι, καθ' ὅσον στηριζόταν σὲ διάφορα κυκλοφοροῦντα γιατροσόφια καὶ ὅπου αὐτὰ δὲν ἀπέδιδαν καρπούς, συνεπλήρωνε ὅμως τὴν θεραπευτικὴ τῶν ἀσθενῶν ἀγωγὴ ἡ Ἐκκλησία, μὲ διάφορες εὐχὲς καὶ προσευχές, ὅπως δὲ συνέβη ιετὰ τὴν κατάλψι τῆς Ἀλεξάνδρειας ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, ὁπότε ἐιψανίσθηκαν πολλοὶ ἐμπειρικοί, οἱ ὁποῖοι ἀκολούθησαν γιὰ τὴν θεραπεία τῶν ἀσθενῶν, τὴν πεζῆ καὶ σώρρυα παρατήρησι τῆς πείρας καὶ μεγάλως συνετέλεσαν στὴν ἐξύψωσι τῆς ἰατροτεχνικῆς, τὴν πρόοδο τῆς συμπτωματολογίας, φαρμακολογίας καὶ τῆς χειρουργικῆς, ἔτσι ὥστε κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας ἀναπτύχθηκε ἡ ἐμπειρική Ἰατρική, ἡ ὁποία λόγω τῆς ἐπικρατούσης καταστάσεως, εὑρισκε πρόσφορο ἔδαφος ἀναπτύξεως.

Μεταξύ, δέβαια, τῶν πολυαρίθμων ἐμπειρικῶν ἰατρῶν, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς δουλείας περιήρχοντο τὶς διάφορες πόλεις καὶ χωριὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Βαλκανίων, ὑπῆρξαν οἱ περίφημοι καταστάντες πρακτικοὶ τοῦ Ζαγορίου τῆς Ἠπείρου Ἰατροί, ἐπονομαζόμενοι Κομπογιαννῖτες.

Οἱ Κομπογιαννῖτες αὐτοὶ ἰατροί, ἀναφέρει ὁ κ. Ν. Πατελένης, σὲ μία του πραγματεία, ἐγήκαν ἐκ βάθεως ἀπὸ μεγαλοπρεπῆ Πανεπιστήμια, τεράστιες σχοδομικὲς αἴθουσες ἀνατομίας, μικροβιολογικῶν καὶ ἀκτινολογικῶν ἐργαστηρίων, οὐδὲ πῆραν πτυχίο καὶ τίτλους γιὰ τὶς σπουδές τους ἀπὸ κανένα διεθνὲς Πανεπιστήμιο, ἀλλὰ ἐγήκαν ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Ζαγορίου, δηλαδὴ τὴν κοιλάδα τοῦ Βήκου καὶ προσέφεραν σημαντικὲς ὑπηρεσίες στὸν δεινοπαθοῦντα πληθυσμό, σὲ ὁλόκληρη τὴν Βαλκανικὴ Χερσόνησο, γιατὶ ἐξήγησκησαν τὴν ἐπιστήμη τοῦ Ἀσκληπιοῦ μὲ πολὺ ἐπιτυχία καὶ προσθέσεαν ἔγαν τίτλο στοὺς τόσους ποὺ ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τὸ Ζαγόρι.

Ἡ χαράδρα τοῦ Βήκου, ποὺ ἀνέδειξε τοὺς αὐτοδίδακτους αὐτοὺς ἰατρούς, εἶναι ἕνα χάσμα, ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τῆς Εὐρώπης, κατὰ πολὺ μεγαλύτερο τῶν παρομοίων ποὺ ὑπάρχουν στὰ Πυρηναῖα.

Κατὰ τὸν Ἀραβαντινό, ἡ χαράδρα αὐτὴ τοῦ Βήκου, θεωρεῖται σὴ μεγαλύτερη εἰκόνα τραγικῆς θέας καὶ ἀπεριόριστης καλλονῆς μεθυσκούσης τὸν ἐπισκέπτ.η».

Τὸ βάθος τῆς χαράδρας αὐτῆς εἶναι 2.000 μ., τὸ δὲ μῆκος τῆς 20.000, διασχίζεται δὲ ἀπὸ μονοπάτια ποὺ σκεπάζονται ἀλλοῦ μὲν ἀπὸ πανύψηλα δένδρα, ἀλλοῦ δὲ διακόπτεται ἀπὸ σπήλαια, ὅπου κατὰ τὶς ἐπιδρομὲς τῶν Τουρκαλβανῶν, κρύβονταν οἱ κάτοικοι, γιὰ νὰ σώσουν τὴν ζωή τους κι' ὅ,τι πολυτιμότερο εἶχαν. Εἶναι κάτι τὸ ἐκπληκτικὸ καὶ ἀράνταστο σὲ ὠραιότητα.

Σ' αὐτὴ λοιπὸν τὴν χαράδρα, ἀναδείχθηκαν οἱ περίφημοι Κομπογιαννῖτες αὐτροὶ σὲ κάποια ἐποχὴ ποὺ ἡ Ἰατρική δὲν ἤκμαζε στὴν Ἀνατολή, ἡ δὲ σπουδὴ στὸ Πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης ἦταν δύσκολη καὶ πολυδάπανη, ἀλλὰ ἐὰν μερικοὶ ἀπὸ τοὺς πλουσιώτερους πήγαιναν στὴν Ἰταλία, κυρίως καὶ μάλιστα στὶς Πανεπιστημιακὲς Σχολὲς τῆς Πίζης καὶ Πάδουας, δὲν ἐπέστρεφαν πλέον στὴν γενέειρά τους, ἀλλὰ προτιμοῦσαν τὰ μεγάλα κέντρα τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου οἱ διμογενεῖς τους ὑποδέχονταν μὲ εὐμένεια καὶ τοὺς εἰσήγαγαν στὰ χαρέμια τῶν προνομιούχων Ὀθωμανῶν.

Κατὰ τὸ 1841, ὁ καθηγητὴς Μαυρογένης ἀναφέρει ὅτι, ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνερχόταν σὲ 900.000 καὶ οἱ ἰατροὶ περίπου 90, δηλαδὴ ἕνας πρὸς 10.000 κατοίκους, ἡ ἔλλειψι, λοιπὸν αὐτῆ, τῶν ἰατρῶν, ἀνάγκαζε τοὺς κατοίκους τῆς ὑπαίθρου νὰ παραδίδωνται στὴν διάκρισι τοῦ ἐμπειρικοῦ καὶ τοῦ πεπρωμένου (Καιροφύλα: «Ἰατρικὴ στὴν Ἑλλάδα» — Ἐφημερὶς «Νέα», Ἰούνιος 1948).

Τί θὰ πῆ, ὅμως, Κομπογιαννίτης καὶ ἀπὸ ποῦ παράγεται ἡ λέξ;

Τὸ σκοπτικὸ παραγώμιο Κομπογιαννίτης, ἔχει διάφορες προελεύσεις.

Κατ' ἄλλους, ἐτυμολογεῖται ἀπὸ τὸ «Κόμπος», ὅ,τι κόμπος ἡ ρίζα τῶν δένδρων, ποὺ ἔφεραν αὐτοὶ πάντοτε γιὰ θεραπεία, καὶ γιαννίτης, ἐκ τοῦ Ἰωαννίτης, δηλαδὴ ἰατρὸς ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα, ποὺ ἐθεράπευαν μὲ κόμπους ἢ ρίζες δένδρων, συνδυασμὸς δὲ τῶν δύο αὐτῶν λέξεων, ἐδημιούργησε τὴν ὀνομασία Κομπογιαννίτης.

Ὁ Βυζαντιολόγος Φ. Κουκουλές, ἀναφερόμενος γι' αὐτοὺς, γράφει: «Ὁ Γιαννίτης καλούμενος νὰ ἐξετάσῃ τινά, ἔλυε τὸν κόμπον τοῦ πανιοῦ ἐν ᾧ ἦτο τὸ φάρμακον καὶ τὸ παρεῖχεν, ἤτο τότε καὶ ἐλέγετο Κομπογιαννίτης».

Κατ' ἄλλους πάλι, ἡ λέξ: προέρχεται ἀπὸ τὸ «κόμπος», ἤτοι λαιμοδέτης, τὸν ὁποῖον ἔφεραν αὐτοὶ πάντοτε καὶ ἐσήμαινε τὸν Ἰωαννίτη ποὺ ἔφερε τὸν λαιμοδέτη σὲ κόμβο στὸ λαιμό.

Ἄλλοι πάλι πιστεύουν πὼς ἡ ὀνομασία τους πάρθηκε μεταφορικά, γιατὶ πολλὰ εἴδη μαγγανίων γίνονται καὶ λύονται μὲ κόμβους.

Ὁ γλωσσολόγος Χατζιδάκης καὶ ὁ καθηγητὴς Κούζης ἐριγνεύουν τὴν λέξ: ἀπὸ τὸ Κομπώνω, ποὺ σημαίνει ἀπατῶ (Μ. καὶ Νέα Ἑλληνικὰ Χατζιδάκη. Λεξικὸ Ἡλίου — Ν. Ἑστία κλπ.), καὶ «γιαννίτης», ἤτοι Ἰωαννίτης ποὺ σημαίνει τὸν ἀγύρτη, ὁ ὁποῖος κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, λόγω τῆς ἐλλείψεως ἐπιστημόνων ἰατρῶν, ἐλυμαίνοναν τὴν Ἑλλάδα.

Ὅλες αὐτές, θέβαια οἱ ἐτυμολογίες, νομίζω, πὼς οὔτε κὰν πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ μάλιστα ὡς πρὸς τὸ δεύτερο μέρος τους, διότι ἡ ἐρμηνεία τῆς λέξεως «γιαννίτης» μὲ Ἰωαννίτης, δὲν εἶναι ἀκριβής, γιατὶ ὁ Ἰωαννίτης δὲν λέγεται γιαννίτης, ἀλλὰ «Γιαννιώτης», στὴν ἠπειρωτικὴ μας γλῶσσα, ἐπ' αὐτοῦ δὲ συμφωνῶ ἀκριβῶς μὲ τὸν κ. Ν. Πατελένη, ὁ ὁ ποῖος μετὰ παρρηγίας καυτηρίασε τὶς παρερμηνεῖες αὐτὲς τῶν ἀνεθθυνων συγγραφέων καὶ λογογράφων.

Κατὰ τὸν ἀείμνηστο καθηγητὴ Δραγάτση, ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτὸς τοῦ ψευδοϊατροῦ προέρχεται ἀπὸ μερικὰ μικρὰ πουλιά, τὰ ὁποῖα στὴν Ἠβοία, γιὰ τὴν σμικρότητα καὶ τὴν εὐτέλεια, ὀνομάζονται «Κομπογιάννιδες», στὴ Σφυρ Γιαννάκια, στὴν Δωρίδα Τσόνια, στὸ Αἰγιο Τσιπιγιάνιδες καὶ κοκκινολαιμάδες, ὅπως τοὺς ὀνομάζουμε καὶ μεῖς οἱ Ἠπειρῶτες, ἀπὸ τὸ κόκκινο χρῶμα τοῦ λαιμοῦ τους (Βλ. Νέα Ἑστία, σελ. 1141—1142).

Ἡ μᾶλλον ἀκριβὴς προέλευση τῆς λέξεως κομπογιαννίτης, εἶναι νομίζουμε ἐκείνη τὴν ὁποία δίδει ὁ ἀείμνηστος στὴν Κέρκυρα Γυμνασιάρχης μου Δ. Σάρρος. Στὰ Ἠπειρωτικά του, στὰ ὁποῖα ἰδιαίτερα τονίζει πὼς ἡ λέξ: Κομπογιαννίτης, σύμφωνα μὲ τὸ ἠπειρωτικὸ λεξιλόγιο, προέρχεται ἀπὸ κόμβος ἢ ρίζα τῶν διαφόρων χόρτων καὶ τῆς λέξεως ὀγγαίνω ἢ γιαίνω, ἔνγα, ἐτυμολογία ποὺ ἀποδίδει ἀκριβῶς τὸ ἐπάγγελμα ποὺ ἐξήγτησαν αὐτοί, ἤτοι τὴν θεραπεία τῶν πελατῶν τους μὲ ρίζες ἢ κόμβους διαφόρων χόρτων.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

"Ἕνας θεόρατος αἰωνόβιος πλάτανος, κρύβει στὰ σπλάχνα του τὰ μυστικὰ τῆς αἰωνιότητας τῆς ἠπειρωτικῆς ψυχῆς.

Μιὰ ἀντίθεσι στὸν κομπογιανιτισμό: "Ἕνα κοπάδι γίδια, φηλὰ στὸν δρόμο γιὰ τὴν Πίνδο.

ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ
Γραφεῖα: ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 4—ΑΘΗΝΑΙ. Τηλ. 639.095
Ταχυδρομικὴ Θυρὶς 677.
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία	Δραχμ.	200
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐξάμηνος	»	120
Τραπεζῶν, Ἱδρυμάτων	»	800
Δήμων καὶ Κοινοτήτων	»	400
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Γενικῶς δι' ὅλας τὰς χώρας (ἀεροπορικῶς)	$	20
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ: Ἕκαστον ἑκατοστὸν στήλης	Δρχμ.	100

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ Νόμῳ:
Τῆς Ἐπιτροπῆς: ΛΑΜΠΡΟΣ ΣΠΥΡΟΥ, Ἀμόντα 4.
Ὑπεύθυνος ἐπὶ τῆς ὕλης: ΣΠΥΡΟΣ ΔΑΠΕΡΓΟΛΛΑΣ, Καποδιστρίου 8, Ἄνω Βριλήσσια.

Ο ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΚΑΠΕΤΑΝ ΘΥΜΙΟΣ ΛΙΩΛΙΟΣ

(Ἡ ἄγνωστη ἱστορία του)

Τοῦ ΚΟΥΛΗ ΚΑΣΗ

"Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀγωνιστὲς τῆς Βορείου Ἠπείρου, ὁ Ἀναστάσιος Παππᾶς ἢ Λιώλης, 90χρονος σήμερα, ποὺ πάντοτε διηγεῖται τὶς ἔνδοξες ἡμέρες, μὲ δάκρυα στὰ μάτια.

Κατάγεται ἀπὸ τ' Ἀλύκου τῆς Βορείου Ἠπείρου καὶ ἐγκατεστάθη τὸ σοῦ του στὸ Ντερμίσι, πρὸ 70 χρόνων περίπου.

Ἦλθε οἰκογενειακῶς στὴν Ἑλλάδα τὸ 1940 καὶ ζῇ μέχρι σήμερον. Ἀπὸ τὶς διηγήσεις του τὸ 1960, ὁ συγγραφεὺς ἔγραψε τὴν συνοπτικὴ ἱστορία τοῦ ὁπλαρχηγοῦ, ποὺ θὰ διαβάσετε.

Ἀγράμματος, ἀλλὰ ἐνάρετος γέρος, ὅτι εἶπε τόγραψε μὲ τὰ δάκρυα του καὶ τοὺς ἀναστεναγμοὺς του γιὰ τὴν ἀγαπημένη του Βόρειο Ἤπειρο.

Ἡ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ Ἑλλάδα εἶχε ξεσκλαβωθῆ. Ἐλευθέρος ἄφρας φυσοῦσε καὶ ὁ ἥλιος φώτιζε χαρούμενα πρόσωπα. Ὅμως, στὴν Βόρειο Ἤπειρο δὲν ἤτανε τὸ ἴδιο. Ἀποσκιάδες ἔξωναν τὰ χωριὰ καὶ τ' αὐλάκωκαν ἀστραπὲς ἀπὸ μάτια Τουρκαλβανῶν ποὺ τοὺς ἀγριοκύτταζαν.

Ἀπὸ τὸ Δέβδινο μέχρι τὸ Τσάμικο, πικρὸ καὶ πετρωμένο ἀπόσκιο ἔκανε χωρὶς νοστιμάδα τὴν ζωή. Ἕνα χωριό, ἡ Κρανία, ἴσως νὰ μὴν εἶχε γίνει καὶ τόσο γνωστό, ἂν δὲν εἶχε γεννηθῆ τὸ 1876 ὁ Θύμιος Λιώλος. Τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ, χτισμένα κοντὰ στὸ πατάμι τῆς Μπίστρισας, εἶναι πυλιγμένα στὶς σταρχικὲς κλάρες τῶν πανὑψηλῶν πλατάνων καὶ στριμωγμένα μὲ δελουδένα χλόη. Οἱ κάτοικοι, ὅπως ὅλων τῶν ἑλληνόφωνων χωριῶν, ζοῦσαν ἐθρηνικὰ καὶ μὲ ἀνάρετες ἀρχές. Ἀλλὰ μέσα στὴν ἀρετὴ τους, ὑπόφωσκε ἡ λαχτάρα τῆς ἐλευθερίας τοῦ τόπου τους.

Ἀνάθεμα τὴν σκλαβιά. Ἀνάθεμα τὶς ἀξιόπιστες ἰδέες τῶν ἀδελφῶν μας ἀθρόπων, ποὺ γίνονται ἀστροπελέκια ποὺ καίνε τὴ νοστιμάδα τῆς ζωῆς. Ἐκεῖ στὸ χωριό, κοντὰ στὶς ἄλλες φαμελιές, ἦταν καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ Βασίλη Λιώλη, τοῦ πατέρα τοῦ Θύμιου.

Ἤταν ξακουστὸς ὁ πατέρας του, γιὰ τὴν φρόνησί του καὶ τὴν εὐθυκρισία του. Γνώριζε καλὰ μερικὰ ἑλληνικὰ Ἱστορικὰ γεγονότα, καὶ κάθε δράδυ τἄφερε στὰ παιδιά του, μὲ ἤρεμο ὕφος, ποὺ ὁ πρόπος του αὐτός, τὰ χάραζε στὶς καρδιές τους.

Τοὺς ἔλεγε:

— Ὁ ἄνθρωπος, γιὰ νἄχῃ ἀξία, πρέπει νὰ εἶναι τίμιος καὶ νὰ μὴν παρασύρεται ἀπὸ κακὲς ἐπιθυμίες. Καὶ γιὰ νὰ λέγεται Ἕλληνας, πρέπει ν' ἀγαπᾶ τὴν πατρίδα μας, ὅπως οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιάτες τὴν Σπάρτη.

Ἄρχιζε συνέχεια νὰ διηγιέται κατορθώματα ἡρωϊκά.

Ὁ Θύμιος τὰ κατάπινε σὰν μέλι τὰ λόγια του κι' ἔγραφε Ὕστερα μὲ στάλες αἱμάτινες τὴν ἐπιθυμία του, σὰν Ἱστορία δική του, ποὺ θὰ γνώσαν μελλοντικά. Τὴν ἔγραφε στὸν χῶρο τῆς ἀπλομένης φαντασίας του.

Ἀπὸ μικρὸς ἄρχισε νὰ γυμνάζεται καὶ νὰ μαθαίνῃ στὶς ἐρημιὲς σκοποδολῆ. Ἔπαιρνε κρυφὰ τὸ πιστόλι τοῦ πατέρα του καὶ ἔφτιανε ὅ,τι εἶχε πεθυμήσει πρωΐτερα. Ἴσως εἶναι ὑπερβολὴ νὰ τὸ πῆ κανεὶς, ἀλλὰ εἶναι σκέτη ἀλήθεια γιὰ ὁ-σους τὸν γνώρισαν. Καμμιὰ σφαῖρα του δὲν ἀστόχησε.

Ἄργαε, νάρχωτανε μερικοὶ φτιαγμένοι γι' αὐτό; Ἀνεξερεύνητος ὁ χῶρος τῶν μεγάλων συλλογισμῶν τοῦ Σύμπαντος.

Μιὰ μέρα ἄρχησε νὰ γυρίσῃ καὶ τὸν παρατήρησε ὁ πατέρας του αὐστηρὰ μάλιστα, μέχρι ποὺ τὸν χαστούκισε.

Ὁ Θύμιος μὲ σεβασμὸ εἶπε στὸν πατέρα του:

— Ἐσὺ πατέρα γνωρίζεις καλὰ τί ἔκαναν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν οἱ Σουλιῶτες καὶ οἱ Μανιάτες στὸν Δηρό. Τσοπάνης θέλεις νὰ γίνω ἢ ἕνας ὅμοιος ἐμένα μ' αὐτούς; Μοναχὴ τῆς ἡ ἐλευθερία τῆς Ἠπείρου δὲν ἔρχεται.

Ὁ πατέρας του ἀγρίεψε καὶ τοῦπε:

— Γροθιὰ στὸ μαχαίρι πᾶς νὰ δώσῃς, ποιδί μου; Ἕνας κοῦκκος δὲν φέρνει ἄνοιξι.

Ὁ Θύμιος σιγόφανος, ἀποκρίθηκε:

— Ἂν τὸ μαχαίρι τὰ χτυπήσουν ἀτρόμητες γροθιές, θὰ σπάσῃ, δὲν μ' ἐνδιαφέρει δμως πόσα χέρια θὰ μετάσουνε. Ἕνας κοῦκκος ἄμα λαλήσῃ ψιχραιμος, θὰ πάρῃ θάρρος καὶ κάποιος ἄλλος, πιὸ δειλός, καὶ τότε θἀρθῆ ἡ ἄνοιξι. Στὴν ἄνοιξι λαλοῦν καὶ τὰ σπουργίτια.

"Ἄλλη κουβέντα δὲν εἶπε ὁ νεαρός, ἔφυγε στὸ δάσος τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ ἦταν στρωμένος ὁ σωρὸς καὶ τὸν περίμεναν τ' ἀδέλφια του καὶ ἡ μάνα του.

Ὁ πατέρας του ἀκίνητος σκεφτόταν τὰ λόγια του καὶ καμάρωνε τὸν γυιό του, ποὺ βάδιζε ζωηρά.

Πρώτη φορὰ τὸν πρόσεξε πὼς ἦταν τόσο ὁμορφος. Ψηλός, μὲ μέση δοχτυλίδι φτιαγμένη γιὰ σπαθί, μαλλιὰ ὁλόξανθα, σγουρά, χυμένα πίσω στοὺς ὄμους του.

Τὰ μάτια του ξανθοκάστανα, ἀετίσια, ἔλαμπαν τόσο πολύ, ποὺ νόμιζε πὼς αὐτὰ φώτιζαν τὸ σπίτι.

Ἀπὸ κεῖνη τὴν ἡμέρα, τὸν πρόσεχε περισσότερο. Ἀποφάσισε δὲ νὰ τὸν παντρέψῃ, μήπως καὶ ξεχαστῆ.

Ἔτσι πέρασαν ἀρκετὰ χρόνια στὴν ἀμίχλη τῆς σκλαβιάς, μέχρι ποὺ μιὰ μέρα ἔγινε τὸ δεῖπνο τοῦ πατέρα καὶ πάντρεψε τὸν Θύμιο μὲ μιὰ κοπέλα ἀπὸ τοῦ Τσαούσι, τὴν κόρη τοῦ Ζήσο Μπουρντένη, τὴν Ἀθηνᾶ, μιὰ σταθάτη, τίμια κοπέλα καὶ νοικοκυρά.

Ὁ πατέρας του νόμιζε πὼς ἔτσι θὰ μποροῦσε νὰ μαζέψῃ τὴν ἄγρια φαντασία του, ἀλλὰ ὁ Θύμιος κάθε μέρα καὶ πιὸ ἄγριος γινότανε.

Οἱ ἀγάδες, σὲ κάθε ἑλληνόχωρι, κουλουριασμένοι σὰν ὄφεις ἀπὸ τὶς ἑλληνικὲς περιουσίες, ἔτρωγαν, ἔπινον καὶ συνέπειτα τῆς καλῆς διατροφῆς ἤτανε καὶ ἡ καλὴ ὄρεξι τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας τους.

Κάθε μέσα ἔπαιρναν ἀπὸ μιὰ γυναίκα νὰ τοὺς κουβαλᾶν νερὸ στὴν Κούλα τους.

Τὰ χωριὰ τοῦ Θύμιου, ἀγάς ἤταν ὁ Μαμοὺτ Τσαμὲτ, ἕνας ἀστοπρός, καλοφτιαγμένος ἄνδρας, καλὸς καβαλλάδρης καὶ σκοπευτής.

Ὁ Μαμοὺτ Τσαμὲτ εἶχε καιρὸ ποὺ ὡοεγόνταν τὴν ὡραία γυναίκα τοῦ Θύμιου Ντᾶη, πρώτου ἐξαδέλφου τοῦ Θύμιου Λιώλιου.

Ἡ πνιγμένη φωνὴ τῆς γυναίκας του τὸν καλοῦσε. Ὅρμησε στὸ σπίτι τοῦ τουρκαλᾶ, καὶ μόλις πλησίασε, ὁ Μαμοὺτ Τσαμὲτ τὸν πυροβόλησε δυὸ φορὲς κι' ἔπεσε ἀνάμεσα στὰ σκαλοπάτια ποὺ τόσο μισοῦσε. Τὸ αἷμα κύλησε κάτω, ὅπλωσε σὰν δρόμος, ποὺ ἐκεῖ θὰ περνοῦσε ὁ ἥρωας ἐξάδελφός του νὰ τὸν ἐκδικηθῆ λίγο ἀργότερα.

Στὸ σπίτι τοῦ Τσαμὲτ ὑπηρετοῦσε ὑπάλληλος ἑνὸς Σακελλάριος, ποὺ αὐτὸς εἰδοποίησε τὸν Θύμιο Λιώλιο.

Τὸ ἄκουσμα τοῦ θανάτου τοῦ ἐξάδελφοῦ του, ὁ Θύμιος τ' ἄκουσε σὰν μιὰ δυνατὴ κασαμπιὰ στ' αὐτί του, μὰ καὶ σὰν τὸ δυνατὸ ἀνοιγμα μιᾶς πόρτας ποὺ ἀνοίγει ξάφνου, νὰ φύγῃ αὐτὸς γιὰ τὸ δουνό. Ἀνακάτεψε τὰ μαλλιά του, ποὺ ἤταν σὰν χαίτη λιονταριοῦ καὶ τὰ μάτια του ἐξαπέλυαν χιλιάδες κεραυνούς.

Ὁ Θύμιος εὐχαρίστησε τὸν Σακελλάριο γιατὶ εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ καὶ πῆγε στὸ ἄλλο δωμάτιο.

Πῆρε τὸ γκρὰ του μὲ ἀρκετὰ φισεκίγια, τὴν κάπια του, μιὰ καινούργια φλοκάτη, τὸ πιστόλι του, ἕνα λεγκὰν μὲ μισοφέγγαρο κι' ἔφυγε.

"Ἤτανε τὸ 1902, ἕνα δειλινὸ τοῦ φθινοπάρου, ποὺ τὰ πουλιὰ μελαγχολικὰ τιτίδιζαν στὰ γυμνὰ κλαριὰ τῶν δένδρων ποὺ σὰν ἀδύνατα δάχτυλα, κοκκαλιάρικα, νόμιζες πὼς μουτζώνουν τὸν συνωφιασμένο οὐρανό.

Ὁ Θύμιος μὲ φουντωμένα τὰ σγουρὰ μαλλιά, μὲ περιφήσανο βάδισμα, ἔφτασε σὲ μιὰ δασωμένη κορφή, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν Κρανιά.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΜΑΟ

Η ΑΛΒΑΝΙΑ

Η ΑΠΟΜΟΝΩΣΙΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Ὁ Μάο δὲν ὑπάρχει πλέον. Ἀλλὰ ὁ μικρὸς δορυφόρος τοῦ Πεκίνου, ὁ μοναδικὸς σ' ὁλόκληρη τὴν Εὐρώπη, δὲν πρόκειται νὰ ἀλλάξη «γραμμή». Ἀπομονωμένος, φρικτὰ καθυστερημένος, ἀπαράδεκτα καταδυναστευόμενος, αὐτὸς ὁ γείτονάς μας θὰ ἐξακολουθήση νὰ «ζῆ» μὲ τὸν δικό του, ὁπισθοδρομικὸ τρόπο. Ἀνηλεεῖς ἐκκαθαρίσεις στὸ κόμμα καὶ στὶς κυβερνητικὲς θέσεις, μείωσις μισθῶν ἀντὶ αὐξήσεων, ἐπιβολὴ χειρωνακτικῆς ἐργασίας — ἄνευ ἀμοιβῆς — ἀκόμη καὶ στοὺς καθηγητὰς Πανεπιστημίου. Ὁ ἀθεϊσμός, ἔχει ὁλοκληρωθῆ διὰ νόμου καὶ οὐδεὶς ἐνδιαφέρεται γιατὶ ἀπουσιάζει ἀπὸ τὸ 1961 ὁ πρέσβυς τῆς Ρωσίας καί, ἀπὸ ἔτους, καὶ ὁ πρέσβυς τῆς Κίνας. Μὲ ἐθνικοὺς ἥρωες τὸν Σκεντέρμπεη καὶ τὸν Στάλιν, μὲ τριακόσια συνολικὰ αὐτοκίνητα σὲ ὅλη τὴν χώρα, ἡ Ἀλβανία δὲν ἐννοεῖ — ἴσως καὶ γιὰ ὅλα αὐτὰ — νὰ ἀνοίξη οὔτε παράθυρο στὴν Εὐρώπη. Καὶ ὅμως βρίσκεται στὴν Εὐρώπη. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἀνταπόκρισις ποὺ ἀκολουθεῖ.

ΡΩΜΗ, 18.— Τί σημαίνει στὴν Ἀλβανία; Εἶναι μιὰ ἐρώτησις, ποὺ ἐπαναλαμβάνεται συχνά, ἀλλὰ δὲν βρίσκει ἀπάντησι ἢ βρίσκει πολλὲς καὶ διάφορες ἀπαντήσεις περίπλοκες καὶ ἀντιφατικές, ἔτσι ποὺ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ μάθη πραγματικὰ κάτι, νὰ μένη κατ' οὐσίαν στὸ σκοτάδι. Θὰ ἔλεγε κανείς, κάνοντας φθηνὸ πνεῦμα, ὅτι εἶναι σήμερα πιὸ εὔκολο νὰ μάθης τί γίνεται στὸν πλανήτη Ἄρη, καίτοι ἀπέχει 380 ἑκατομμύρια χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν Γῆ, παρὰ τὸ «αὐτὰ τὰ τέσσερα δράχια», ὅπως περιφρονητικὰ εἶχε χαρακτηρίσει τὸ 1939 τὴν Ἀλβανία ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ ὁ 3ος. Πάντως, τὰ τελευταῖα «νεώτερα» ποὺ ἐγνώσθησαν ἐξ Ἀλβανίας, εἶναι ὅτι στὰ Τίρανα ἔγιναν τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ μνημείου πρὸς τιμὴν Βαβίλ Λάτσι, συλληφθέντος καὶ τουφεκισθέντος ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς φασίστες. Ἐπειδὴ τὸν Μάϊο τοῦ 1941 ἀπεπειράθη νὰ δολοφονήση τὸν βασιλέα Βιττόριο Ἐμμανουέλε, κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του στὴν ἀλβανικὴ πρωτεύουσα καὶ ὅτι ὁ Ἐμβὲρ Χότζα, Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καὶ Γραμματεὺς τοῦ Ἔργατικοῦ Κόμματος (Κομμουνιστικοῦ) Κόμματος, ὁ ὑδαστικὸς δικτάτωρ τῆς Ἀλβανίας, καθὼς καὶ ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ Μεγιμὲτ Σέχου — κατέχοντες τὰ πόστα αὐτὰ συνέχεια ἀπὸ τριάντα καὶ πλέον ἐτῶν — δὲν εἶναι καὶ τόσο ἄρρωστοι, ἴσο λέγεται.

Ἐξωπλογήθη ὅτι ὁ πρῶτος πάσχει ἀπὸ σακχαροδιαβήτη κι' ἔχει σχεδὸν ὑποστῆ παράλυσι, ὅτι ὁ δεύτερος ἔπαθε καρκίνο καὶ ὅτι ἡ ἀδυναμία ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων τους, λόγω τῆς ὑγείας τους, περιπλέκει τὸ πρόβλημα διαδοχῆς στὴν κορυφὴ τῆς ἀλβανικῆς κομμουνιστικῆς ἡγεσίας, προκαλώντας καὶ ἔνα «ξέφτισμα» τῆς ἀλβανο - κινεζικῆς φιλίας. Ἀλλ' ἂν αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, ὅτι δηλαδὴ ὁ Χότζα καὶ ὁ Σέχου εἶναι ἄρρωστοι, ἀλληθὲς ἐπίσης εἶναι ὅτι δὲν ἔχουν φόβισει, λόγω ἀσθενείας, εἴς ἀδυναμία ἐκπληρώσεως τοῦ ρόλου τῶν ὡς θθυνόντων καὶ ὅτι παρὰ τὴν σωματικὴ τους ἀρρώστια, παραμένουν ὑγιέστατοι πολιτικῶς. Πράγματι, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἀλβανικοῦ Ἐργατικοῦ Κόμματος (αὐτὸς εἶναι ὁ τίτλος τοῦ ἀλβανικοῦ Κ.Κ.) ἀπεφάισε καὶ συγκάλεσε τὴν 1ην Νοεμβρίου τὸ Συνέδριο τοῦ Κόμματος, μοναδικοῦ, ὡς γνωστὸν ἐν Ἀλβανίᾳ, καὶ ἦσαν ὁ Χότζα καὶ ὁ Σέχου ἐκεῖνοι, ποὺ ἀνέγνωσαν τὰς ἐκθέσεις ἐπὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως καὶ ἐπὶ τοῦ νέου (πέμπτου κατὰ σειρὰν) πενταετοῦς οἰκονομικοῦ Σχεδίου. Καὶ τὸ Σχέδιο αὐτό, ὅπως καὶ τὰ προηγούμενα, ἀ π ο δ ὲ π ε ι στὴν ἀνάπτυξι τῆς βαρίας βιομηχανίας, εἰς βάρος τῆς ἐλαφρᾶς, καὶ ἐπίσης εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, μὲ περιορισμὸν τῶν μὴ ἀπαραιτήτων καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, σύμφωνα μὲ τὴν ἀδιαλάκτως ἀσύστηρὴ γραμμὴ λιτότητος ποὺ ἀκολουθεῖ ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Κόμματος, δηλαδὴ ὁ Ἐμβὲρ Χότζα.

Ο ΕΜΒΕΡ ΧΟΤΖΑ

Εἶναι δύσκολο νὰ μιλήσης γιὰ τὴν Ἀλβανία, χωρὶς νὰ μιλήσης καὶ γιὰ τὸν Ἐμβὲρ Χότζα. Μικρὸ κράτος ἡ Ἀλβανία, μὲ ἔκτασι 28.748 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, μὲ σχεδὸν πληθυσμὸ 2.400.000 κατοίκων καὶ μὲ ἄλλο ἑνάμισυ περίπου ἑκατομμύριο Ἀλβανῶν, ποὺ ζοῦν, οἱ περισσότεροι, στὴν ὑπὸ γιουγκοσλαβικὴ κυριαρχία αὐτόνομη ἐπαρχία τοῦ Κοσσόβο (Κοσοφοπεδίου) καὶ οἱ λοιποὶ σ' ὁλόκληρη τὴν Οἰκουμένη, ὑπῆρξε ἐπὶ τετρακόσια χρόνια ὑπόδουλη στοὺς Τούρκους. Τὸ 1912 ἀπέκτησε μιὰ σκιώδη ἀνεξαρτησία ὑπὸ Ἰταλικὴ «προστασία», ἡ ὁποία «προστασία» μετετράπη σὲ ἰταλικὴ κατάκτησι τὸ 1939. Γνωστὰ πράγματα. Σὲ διάστημα τριάντα ἐτῶν, ὁ Ἐμβὲρ Χότζα, ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1944, ἀπόλυτος κύριος τῆς Ἀλβανίας, κατώρθωσε νὰ κάνη τὴν πατρίδα του, κατὰ τρία τέταρτα ὀρεινὴ καὶ κατὰ τὸ ἓν τέταρτο ἐλώδη, μὲ μέσον ὁρον ζωῆς τὰ 38 χρόνια, καὶ μὲ ἀναλφαβητισμὸ τῆς τάξεως τοῦ 80 ο/ο, ἕνα κράτος σύγχρονο, κατὰ τὸν δικό του τρόπο. Καὶ ὑπῆρξε ἕνα ἔργο δίδλου ἐσκολο.

Γεννηθεὶς τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1908 στὸ Ἀργυρόκαστρο ὁ Ἐμβὲρ Χότζα, σήμερα γηραμένος, μὲ ἕνα χαρακτηριστικὸ «γεροντόπαχο», λάτρης τῆς λογοτεχνίας καὶ τῆς λαϊκῆς μουσικῆς, μυστηριώδης, ἀκμαῖος καὶ πνευματικὰ καλλιεργημένος, ὅπως ὁ Μάο Τσὲ Τούνγκ, ἀπ' τὸν ὁποῖο φαίνεται νὰ ἐνεπνεύσθη καὶ στὸν ὁποῖο ἤμαιασε καὶ σπὸ κεφάλαιο τῆς ἀποστροφῆς στὰ ταξίδια στὸ ἐξωτερικό, χρειάσθηκε νὰ παλαίψη μὲ πεῖσμα γιὰ νὰ κατορθώση νὰ κάνη τὴν Ἀλβανία αὐτὴ ποὺ εἶναι σήμερα, δηλαδὴ μιὰ χώρα χωρὶς, σχεδόν, ἀναλφαβήτους πλέον, μὲ μιὰ βιομηχανία ὄχι ἀσήμαντη καὶ μὲ μιὰ γεωργία καὶ κτηνοτροφία ἀξιόλογη — ἄλλο θέμα ἂν γιὰ νὰ κατορθωθοῦν αὐτὰ ὑποσάλλεται σὲ θυσίες ἀκόμη ὁ ἀλβανικὸς λαός, στερούμενος πολλῶν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ἀγαθὰ ποὺ καθιστοῦν εὐχάριστη τὴν ζωή. Ἡ Ἱστορία θὰ ἀποφανθῆ μιὰ μέρα ἂν ἦταν ἀπαραίτητα τὰ δραστικὰ μέτρα, στὰ ὁποῖα προσέφυγε ὁ Ἐμβὲρ Χότζα γιὰ νὰ φέρη εἰς πέρας αὐτὸ τὸ ἔργο του.

Γιοὺς μιᾶς εὐκατάστατης μουσουλμανικῆς οἰκογενείας γαιοκτημόνων καὶ δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν μόνων ποὺ ἦταν εἰς θέσιν νὰ δώσουν, στὴν παλιὰ Ἀλβανία, μιὰ εὐρωπαϊκὴ μόρφωσι στὰ παιδιά τους, σπούδασε ἀρχικὰ στὸ γαλλικὸ λύκειο τῆς Κόρσε (Κορυτσᾶς), ποὺ ὑπῆρξε ἀργότερα καὶ ἡ κοιτίδα τῶν Ἀλβανῶν κομμουνιστῶν, καὶ ἔπειτα σπούδασε φυσικὲς ἐπιστήμες στὴν Γαλλία. Ἰδρυτής, τὸ 1941, τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Ἀλβανίας (τὸ ὁποῖον ἀργότερα μετωνομάσθη σὲ Ἐργατικὸ Κόμμα, ἀγωνίσθηκε καὶ σὰν παρτιζάνος τόσον κατὰ τῶν Ἰταλῶν, ὅσον καὶ κατὰ τῶν Γερμανῶν κατακτητῶν. Φυσικά, ἂν δὲν συμφωνοῦσαν ὁ Στάλιν καὶ ὁ Τσῶρτσιλ στὸ νὰ γίνη ἡ Ἀλβανία κομμουνιστικὸ κράτος, ὁ Ἐμβὲρ Χότζα δὲν θὰ μποροῦσε μὲ τὶς παρτιζάνικες δυνάμεις του μόνον νὰ καταλάβη τὴν ἐξουσία. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὴν Νοέμβριο τοῦ 1944, τὴν βρίσκουμε ἀρχηγὸ τοῦ Ἐγειαίου Ἐθνικαπελευθερωτικοῦ Μετώπου καὶ πρωθυπουργὸ τοῦ νέου κράτους. Τὸ 1946, κατόπιν τῶν ἐκλογῶν (τύπου Παραπετάσματος, μὲ ἕνα ψηφοφορία), γίνεται ὁ ἀδιαμφισβήτητος ἀρχηγὸς τοῦ κράτους καὶ τοῦ Κόμματος, τοποθετεῖ πρωθυπουργὸ τὸν ἐμπιστό του Μεγιὲτ Σέχου, δεξί του χέρι, καὶ ἀρχίζει νὰ δημιουργῆ τὸ κομμουνιστικὸ κράτος, ὅπως αὐτὸς τὸ ἐνοοῦσε — σοῦτσε μαρξιστικὸ — ἐξουδετερώνοντας μὲ κάθε μέσο κάθε «ἀντιδραστικὸ» ἢ «μετριοπαθῆ».

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

Μέχρι τὸ 1948, ὁ Χότζα ἦταν σὲ κατάσταση ἐξαρτήσεως — σχεδὸν μισουπόδουλος — στὴν Γιουγκοσλαβία, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀλβανία ἔχει καὶ τὰ μεγαλύτερα σύνορα. «Ἀπελευθερώνεται» ἀπ' τὴν Γιουγκοσλαβία μόνον ὅταν ὁ Τίτο τὰ χαλάη μὲ τὸν Στάλιν καὶ ἀποβάλλεται ἀπ' τὸ ὀρθόδοξο σοβιετικὸ μπλόκ. Τότε ὁ Ἐμβὲρ Χότζα εἰσάγει τὴν Ἀλβανία στὸν κύκλο τῆς σοβιετικῆς τροχιᾶς, ὅπου καὶ τὴν ἀφίνει ἕως τὸ 1961, ὁπότε τὴν στρέφει πρὸς τὴν Κίνα, μετὰ τὴν διακοπὴ τῆς σοβιετικῆς βοηθείας πρὸς τὴν Ἀλβανία, ἐκ μέρους τοῦ Νικήτα Χρουστσεφ, ποὺ εἶχε διαδεχθῆ τὸν ἀποθανόντα τὸ 1953 Ἰωσὴφ Στάλιν. Στὸ μεταξύ, ἐξώντωσε ὅλους τοὺς ἐσωτερικοὺς ἀντιπάλους του, ἐπέβαλε τὸν ἄπολυτο ἀθεϊσμό, κολλεκτιβοποίησε τελείως τὴν βιομηχανία καὶ τὴν γεωργία καὶ κατέστησε τὸ ἀλβανικὸ κομμουνιστικὸ καθεστὼς ἕνα ἀπὸ τὰ σκληρότερα στὸν κόσμο, ἂν ὄχι τὸ σκληρότερο. Ἡ σύγχρονη ζωὴ τῶν ἄλλων κρατῶν (ἀκόμη καὶ τῶν κομμουνιστικῶν) δὲν τὸν ἐνδιαφέρει. Ἐπιβάλλει τὴν λιτότητα στὸ ἀπόλυτο βαθμό, χωρὶς ὅχι κοινωνικὴν ἀνέσεις. Ἄλλωστε, χωρὶς κομμιὰ ξένη ἀποικονομικὴ βοήθεια, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ βασισθῆ σὲ μόνους τοὺς ἀλβανικοὺς πόρους γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ νέου κράτους.

Αὐτὴ ἡ προσήλωσίς του στὴν λιτότητα, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀλβανικὸ λαὸ τὴν ἀποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ τὴ φέρνη τὰ καὶ νὰ δουλεύη, δέδηγεῖ σὲ διαφωνίες. Πολλὰ στελέχη — καὶ ὑπουργοὶ ἀκόμη — δείχνουν ἀντίθεσι στὴ «γραμμὴ» αὐτή. Ὁ Ἐμβὲρ Χότζα, μὲ ἀποτὸ τὸν πάντα τὸν Μεγιὲτ Σέχου, ἐξουδετερώνει τὴν ἀντίθεσι, «ἐκκαθαρίζονται» ἀμελίλιστα οἱ διαφωνοῦντες, τὸ τέλος τὸν ὁποῖον παραμένει ἄγνωστο.

ΣΕΡΤΖΙΟ ΡΕΝΟΝΑΤΙ

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ: Τὸ Β' μέρος

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940

Συμμετέχοντες οἱ Βορειοηπειρῶται εἰς τὸν ὑπὸ τῶν Πανελλήνων ἑορτασμὸν τῆς 36ης Ἐπετείου τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, κλίνομεν εὐλαβῶς τὸ γόνυ μας πρὸ τῶν ἀθανάτων ἡρώων, οἱ ὁποῖοι ἔχυσαν τὸ αἷμα των εἰς τὰ Βορειοηπειρωτικὰ θουνά, διὰ νὰ κρατήσουν ἄαβεστον τὴν δόξα τῆς Ἐλευθερίας.

"Οταν, εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρωΐας τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ἐγνώσθη εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὅτι ἡ μικρὰ ΕΛΛΑΣ εἶχεν ἀπορρίψει μὲ τόσον ὑπερήφανον τρόπον τὸ ἰταμὸν ἰταλικὸν τελεσίγραφον καὶ εἶχεν ἀποδυθῆ μὲ τόσον ἐνθουσιασμὸν εἰς τὸν ἀγῶνα, κατέκτησε τὸν κόσμον αὐτὸν δωθύματος σεβασμὸς πρὸς τὸ μικρὸν μας "Εθνος, τὸ ὁποῖον μέσα εἰς μίαν Εὐρώπην κατεπονημένην καὶ πανικόβλητον πρὸ τῆς θωρακισμένης καὶ μηχανοκινήτου βίας τοῦ "Αξονος καὶ πρόθυμον εἰς κάθε εἴδους συνθηκολόγησιν, ἐτόλμα νὰ ὑψώση τὸ ἀνάστημά του κατὰ τῆς βίας καὶ νὰ βροντοφωνήση τὸ ἰστορικὸν ἐκεῖνο Ο Χ Ι !

Ἡ θαρραλέα καὶ ἀποφασιστικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς «παλληκαράδες» τοῦ "Αξονος εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἐμφυσηθῆ καὶ πάλιν τὸ πνεῦμα τοῦ θάρρους καὶ τῆς γενναιότητος εἰς τὸν τρομοκρατημένον τότε κόσμον τῆς Εὐρώπης καὶ ὁλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ γενναιοψυχία τῶν Ἑλλήνων ἐφώτισε καὶ πάλιν ὡς ἥλιος ἕνα σκοτεινὸν κόσμον.

Ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ ἐπέτειος ἐνθυμίζει εἰς ἡμᾶς τοὺς Βορειοηπειρώτας τὴν ἑστω καὶ προσωρινὴν τότε ἀπελευθέρωσιν τῆς ἰδιαιτέρας μας Πατρίδος καὶ τὰς ἀναζωογονηθείσας ἐλπίδας μας τῆς ὁριστικῆς συοσωματώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς ὑπολοίπου ἐλευθέρας Ἠπείρου καὶ τῆς Μητρὸς μας Ἑλλάδος. "Αν καὶ διεψεύσθησαν ἀργότερον αἱ ἐλπίδες μας, πάντως ὅμως, δὲν ἐσθησαν.

Οἱ Βορειοηπειρῶται, μνήμονες τῶν ἀτελευτήτων ἀγώνων τῶν προγόνων μας, δὲν θὰ παύσωμεν ἀγωνιζόμενοι δι' ὅλων ἀδιακρίτως τῶν μέσων μέχρις ὅτου ἴδωμεν πραγματοποιουμένους τοὺς πόθους μας.

Τίποτε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μᾶς πτοήση, οὔτε καὶ νὰ μᾶς ἐμποδίση ἀπὸ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἱεροῦ μας τούτου σκοποῦ.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ Ν. ΥΟΡΚΗΣ «ΠΥΡΡΟΣ»

18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1976

Ἡ ἐφετεινὴ Ἐπέτειος τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 φέρνει ξανὰ σὲ ὅλων τὴν μνήμη καὶ ἰδιαίτερα τῶν Βορειοηπειρωτῶν τὶς στιγμὲς τοῦ ἡρωϊκοῦ ἐκείνου "Επους 1940—1941 πάνω στὰ Βορειοηπειρωτικὰ θουνά.

"Οπως πάντα, ὁ Ἑλληνισμός, συνηθισμένος νὰ ἀγωνίζεται μόνος, κατώρθωσε, μὲ τὴν ζωτικότητα καὶ ἀγωνιστικότητα νὰ ἀντιδράση στὰ μεγαλεπίβουλα σχέδια τοῦ ἄξονος Ρώμης — Βερολίνου καὶ νὰ ἀνοίξη τὸ δρόμο τῆς Νίκης στοὺς Συμμάχους.

Φεῦ ! Στὴν διαδρομὴ τῶν αἰώνων, δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὸ Δίκιο καὶ ἡ Ἠθικὴ ὑποχωροῦν μπροστὰ στὰ συμφέροντα καὶ στὶς σχέσεις τῶν Δυνάμεων.

Χθὲς στὴν Βόρειο "Ηπειρο! Σήμερα στὴν Κύπρο! Καί αὔριο...

Μά, ὁ Ἑλληνισμὸς ὁλόκληρος, ὁπλισμένος μὲ θάρρος, καρτερία καὶ πρὸ παντός, μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι τελικὰ θὰ δικαιωθῆ, στέκεται μὲ σταθερότητα καὶ συνέπεια στὸ πλευρὸ τῶν ἀδικημένων Ἀδελφῶν.

Ἡ συμπαράστασις αὐτὴ, ἀμείωτη, θὰ συνεχισθῆ μέχρι πλήρους δικαιώσεως καὶ ἀπελευθερώσεως τῶν Ὑποδούλων Ἀδελφῶν.

Ζήτω ἡ Βόρειος "Ηπειρος!

Ζήτω ἡ Κύπρος!

Ζήτω ἡ 28η Ὀκτωβρίου !

Ὁ Πρόεδρος ΧΡ. ΜΙΚΕΛΗΣ — Ὁ Γ. Γραμματεὺς ΣΩΚΡ. ΚΙΚΗΣ

ΤΙ ΔΕΝ ΕΙΠΕ Ο ΕΜΒΕΡ ΧΟΤΖΑ ΣΤΟ ΚΟΜ. ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

ΕΙΣ ΤΟ πρό τινος συνελθὸν εἰς Τίρανα Συνέδριον τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Ἀλβανίας, ὁ ἡγέτης καὶ δικτάτωρ τῆς Βαλκανικῆς, ὁ Ἐμβὲρ Χότζα, ὁλοκλήρωσαν τὸν ἐτήσιον τῶν κόμματός του ἀπολογισμόν, καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Συνέδρους, μεταξὺ ἄλλων, εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς:

«Αἱ σχέσεις μας μὲ τὴν γειτονικὴ Ἑλλάδα βασίζονται, ἀπὸ ἰδικής μας πλευράς, στὴν πολιτικὴ τῆς καλῆς γειτονίας, τῆς μὴ ἐπεμβάσεως στὶς ἐσωτερικὲς ὑποθέσεις τοῦ ἄλλου, τοῦ ἀμοιβαίου συμφέροντος τοῦ ΣΕΒΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΙΚΗΣ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ. Αἱ φιλικαὶ δὲ αὐταὶ σχέσεις ποὺ διατηροῦμε μεταξὺ μας ζημιώνουν δέδιαιε τοὺς κοινοὺς μας ἐχθρούς.

»Ἐλπίζομε καὶ εὐχόμεθα ὅτι ἡ φιλία, ἡ συνεργασία καὶ ἡ συνενόησις, ἀνιτιμετωπίζονται ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα κόμματα ἀπὸ θετικὸ στοιχεῖο τόσο γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὅσο καὶ γιὰ τὴν Ἀλβανία.

»Σὲ κάθε περίοδο καὶ κάτω ἀπὸ ὁποιεσδήποτε συνθήκες, ὁ ἀγώνας τοῦ ἀλβανικοῦ λαοῦ γιὰ τὴν ἐπικράτησι τῆς ἀνεξαρτησίας του, τῆς ἐλευθερίας του καὶ τῆς κυριαρχίας του, συμβάλλει ἐπίσης καὶ στὴν ὑπεράσπισι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ λαοῦ της. Αὐτό, τὸ θωμίζουμε φιλικά, στὸν ἀδελφὸ ἑλληνικὸ λαό, γιατί εἶμαστε οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων, ποὺ δόσαν τὴν ἐπανάστασι τοῦ 1821 καὶ ποὺ ἔμειναν στοὺς "Ελληνες πιστοὶ ὡς τὸ τέλος, ὅταν ἄλλοι, τοὺς ἐγκατέλειπαν καὶ τοὺς ἐπρόδιδαν».

Καὶ ἐν συνεχείᾳ, ἐτόνισε:

«Ἐμεῖς οἱ Ἀλβανοὶ εὐχόμαστε ἡ πολιτικὴ μας πρὸς τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος νὰ μὴν εἶναι προσκαιρος καὶ πρηστατική πολιτική, ἀλλὰ μιὰ πολιτικὴ ρεαλιστική, φιλική καὶ διαρκὴς ἀνάμεσα στοὺς δύο λαούς».

»Ὅσο γιὰ τοὺς μοναρχοφασίστες καὶ τοὺς ἀνοήτως ἐπιγοραμμένους Βορειο - Ἠπειρῶτες, ποὺ κατὰ καιροὺς ἐπιχειροῦν, ἀνανεώνοντας τὶς παράλογες ἀξιώσεις τους, νὰ δημιουργήσουν ἀτμόσφαιρα ἐντάσεως στὶς σχέσεις τῶν δύο χωρῶν, θέλουμε νὰ ποῦμε οἱ φωνές τους προκάλεσαν τοὺς γέλωτες στὴν ἑλληνικὴ μειονότητα ποὺ ξῆ εὐτυχισμένη στὴν Ἀλβανία, τοὺς λέμε: Συνεχίστε, ἀφοῦ τὸ θέλετε, τὸ παλιό σας ἐπιγέγραμα τῶν Βορειοηπειρωτῶν, δὲν φοβίζετε οὔτε ἐμᾶς, οὔτε τὴν ἑλληνικὴ μειονότητα, γιατί οἱ Ἀλβανοὶ συνδέονται μὲ στενοὺς ἀδελφικοὺς δεσμούς. "Ἐχουμε τὴν πεποίθησι ὅτι ὑπάρχουν στὴν Ἑλλάδα συνετοὶ πολιτικοὶ ἄνδρες, ποὺ ἔχουν καθαρὰ συνειδητοποιήσει ὅτι δὲν ὑπὰ συμβῆ κανένα κακὸ ἀπὸ τὴν Σοσιαλιστικὴ Ἀλβανία καὶ ὅτι ἡ φιλία τῶν Ἀλβανῶν τοὺς εἶναι πολύτιμη, στὸν ἴδιο βαθμὸ ποὺ εἶναι καὶ σὲ μᾶς ἡ φιλία τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ».

Καὶ μ' ὅσα μὲν ἀνέφερε ὁ Χότζα περὶ τῶν φιλικοτάτων σχέσεων τῆς Κυβερνήσεώς του μὲ τὴς ἑκάστοτε ἑλληνικὲς Κυβερνήσεις, ἡμεῖς οἱ Βορειοηπειρῶται δὲν πρόκειται ν' ἀσχοληθῶμεν, καθ' ὅσον τὸ ζήτημα ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεώς μας, τὴν ὁποίαν βασικὰ σεβόμεθα, ἀνεξαρτήτως ἐὰν τὴν ἐπικροτοῦμε ἢ ὄχι, οὔτε καὶ μὲ τὴν γραμμὴ τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν οἱ εἰς τὴν ἐλευθέραν Πατρίδα διαδιοῦντες ἑλληνικὴς προελεύσεως Βορειοηπειρῶται, καθ' ὅσον ἐκ τῶν λεχθέντων του καταφαίνεται ἡ ἀνησυχία, ἡ ὁποία τὸν κατέχει.

Θὰ ἤθελα δμως νὰ τὸν ἐρωτήσω, διὰ ποίαν ἀκεραιότητα καὶ ἀνεξαρτησία ὁμιλεῖ ὁ ἡγέτης τῆς Ἀλβανίας Ἐμβὲρ Χότζα;

Μήπως καὶ τὸ Βορειοηπειρωτικὸ ἐκεῖνο τμῆμα ποὺ ξῆ ὁ ἀμιγὴς Ἑλληνικὸς πληθυσμός, ποὺ ὑπὸ τὸ δαρὺ πέλμα του ὑφίσταται ἀκατανόμαστα μαρτύρια, ποὺ ἡ ἀνθρώπινη Ἱστορία στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου δὲν ἀναφέρει;

Ἡ ἀδιάφευστη Ἱστορικὴ ἀλήθεια μᾶς λέγει πὼς ὁλόκληρη ἡ ἐκτασις ἀπὸ τοῦ "Αψου καὶ μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰονίου μέχρι τῆς Πίνδου, ἀποτελεῖ τὴν ἐνιαίαν καὶ ἀδιαίρετον Ἤπειρον.

Στὴν ἀρχαιότητα, ὁλόκληρος ἡ περιοχὴ τοῦ "Αψου καὶ μέχρι τῶν Ἀγίων Σαράντα, ἀλέγετο Χαονία καὶ περιελάμβανε τὶς πόλεις Ἀντιτανία, Ὀρεστειάδα καὶ Ἐλιμιώτιδα, ποὺ ἀντιστοιχοῦν σήμερα πρὸς τὸν Αὐλῶνα, τὸ Ἀργυρόκαστρο καὶ τὸ Δέλβινο.

Ἡ "Ἠπειρος, ἀπὸ τοὺς χρόνους τῶν Πελασγῶν καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλέως Πύρρου ἢ Νεοπτολέμου, υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως, γενάρχου τῶν Ἠπειρωτῶν βασιλέων, ὑπῆρξε ἑλληνική.

Μήπως διατείνεται ὁ ἡγέτης τοῦ ἠμπεριαλιστικοῦ σοσιαλισμοῦ Ἐμβὲρ Χότζα ὅτι, μεταξὺ τῶν τόσων Ἠπειρωτῶν βασιλέων, ὑπάρχει καὶ κάποιος ἀπόγονος τῶν σκοτεινῆς προελεύσεως Ἀλβανῶν;

Ἡ "Ἠπειρος, ποὺ δοξάσθηκε ἀπὸ πολλοὺς Ἠπειρῶτες βασιλεῖς καὶ εὐτύχησε ν' ἀπολαύση τὸν Χρυσοῦν Αἰῶνα ἐπὶ Πύρρου τοῦ Μεγάλου, κάποτε καταπροδοθεῖσα, ὑπέπεσε σὲ μακροχρόνια δουλεία (Σ. Δουκάσ, Αἰμίλιος Παῦλος, Βαγιαστῆτ, Ἀλῆ Πασὰς κλπ.).

Κατὰ τὸ χρονικὸ δὲ αὐτὸ διάστημα, παρὰ τὰς διηνεκεῖς φιλακίσεις, τουφεκισμοὺς, ἐξορίες κλπ., διετήρησε πάντοτε ἄσβεστη τὴν φλόγα τῆς Ἑλληνικῆς Ἰδέας, ἀπόδειξη δὲ αὐτοῦ εἶναι ὅτι πρώτη ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα δημιούργησε τὰ περίφημα Καπετανάτα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ξεπήδησαν οἱ πυρῆνες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

"Ὅλες οἱ ἀκτές, τὰς, τὰ βουνά τῆς, οἱ ποταμοί, οἱ λίμνες καὶ οἱ πόλεις, κάθε πέτρα, στὴν παρέλευση τῶν αἰώνων διακηρύττουν τὴν Ἑλληνικότητά της.

Ποιὰ ἐπομένως δύναμις θ' ἀνατρέψη ἱστορικὰ γεγονότα τρισχιλιετηρίδος καὶ πλέον, ὅπως παραδόξει τὴν Βόρειο "Ἠπειρο στοὺς Ἀλβανοὺς καὶ τὰ μίσθαρνα ὀργανά της;

Ἐὰν ἡ πανουργία τῆς Ἰταλικῆς ἠμπεριαλιστικῆς διπλωματίας καὶ ἡ κοντόφθαλμη πολιτικὴ σκοπιμότητα, ὡδήγησε τοὺς ἰσχυροὺς τῆς Γῆς μὲ τὴν καταδίκη τῆς Βορείου Ἠπείρου νὰ διαπράξουν ἕνα ἀσυγχώρητο δι ἕνὸς ἔγκλημα, ἐν τούτοις, κομμ

ΕΥΧΑΙ ΤΗΣ Κ.Ε.Β.Α. ΔΙΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

Ἀγαπητοὶ Συμπατριῶται,

Χαρμόσυνα θὰ κτυπήσουν καὶ ἐφέτος οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν μας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Γεννήσεως τοῦ Θεανθρώπου.

Τὰ πλήθη τῶν πιστῶν θὰ σπεύσουν νὰ κατακλύσουν τοὺς ἱερούς μας Ναοὺς καὶ μὲ κατάνυξιν καὶ συγκίνησιν νὰ προσευχηθῶσι πρὸς Ἐκεῖνον, ὅστις χάριν τῆς σωτηρίας τῆς ἀνθρωπότητος ἐταπεινώθη, ἐβασανίσθη καὶ τελικῶς ἐθυσιάσθη.

Εἶναι ἐκδήλωσις ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς Αὐτόν.

Θ' ἀπέλθουν μὲ ζωγραφισμένην εἰς τὰ πρόσωπά των τὴν χαρὰν διὰ τὸ ψυχικὸ λουτρὸ ποὺ θὰ λάβουν προσκυνώντας, ἔστω καὶ χωρὶς τὸ προνόμιον τῶν Μάγων, τὸ Θεῖον Βρέφος.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν τὰ σήμαντρα θὰ ἠχοῦν ἀναγγέλλοντα εἰς τοὺς Χριστιανοὺς ὅλου τοῦ κόσμου τὸ «ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ» θ' ἀκουσθοῦν καὶ τὰ Μηνύματα τῶν Ἀρχηγῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῶν Ἀρχηγῶν Κρατῶν, διακηρύττοντες, ὅ,τι διεκήρυξεν, ἀλλ' ἐφήρμοσε εἰς ὅλην τὴν ἐπὶ τῆς Γῆς ζωήν του Ἐκεῖνος.

Θὰ ἐπαναλαμβάνεται ὅ,τι Ἐκεῖνος διελάλησεν πρὸς ὅλας τὰς γωνίας τῆς Γῆς τὸ «ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ», εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους καρδίας.

Μόνον ποὺ τὰ μηνύματα αὐτά, Εἰρήνης καὶ Ἀγάπης, δὲν θ' ἀκουσθοῦν καὶ ἐφέτος εἰς τοὺς ἀδελφούς μας Βορειοηπειρώτας, διότι, ἀπὸ τὴν περιοχήν των δὲν ἐπιτρέπεται οὔτε ἡ διέλευσις τῶν ἐρτζιανῶν κυμάτων ποὺ μεταδίδουν τοιούτου εἴδους μηνύματα.

Θὰ ἀκουσθοῦν ὅμως τὰ μηνύματα μίσους καὶ ἀδιαλλαξίας πρὸς τοὺς συνανθρώπους τους, ποὺ θὰ τοὺς ἀπευθύνουν τὸ κόμμα καὶ ὁ ἐρυθρὸς δικτάτωρ Χότζα.

Δι' αὐτοὺς δὲν πρόκειται νὰ ἐμφανισθῇ ὁ λαμπρὸς ἀστὴρ διὰ νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου θὰ προσκυνήσουν τὸ Θεῖον Βρέφος ὡς ὅλοι οἱ ἐλεύθεροι Λαοὶ τοῦ κόσμου.

Τὸ φῶς τοῦ ἀστέρος, ὅσον ἰσχυρὸν καὶ ἂν εἶναι δὲν πρόκειται νὰ διαπεράσῃ τὸ βαθὺ σκότος ποὺ τοὺς περιβάλλει, διότι τὸ κατέστησεν ὁ κομμουνισμὸς τοῦ Μαοϊκοῦ Χότζα ἀπρόσβλητον, ὥστε νὰ θεωροῦνται ἀνίσχυροι ὅλαι αἱ μέχρι τοῦδε γνωσταὶ ἀκτῖνες.

Κατώρθωσε ν' ἀπομονώσῃ ἀπ' ὅλον τὸν ἔξω κόσμον τοὺς Βορειοηπειρώτας, ἐπιδιδόμενος ἀνενόχλητος εἰς τὴν ἐξόντωσίν των, χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ ἀντίδρασις καὶ διαμαρτυρία ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τῆς Μητρὸς Πατρίδος των.

Δὲν θὰ ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς ἀδελφούς μας Βορειοηπειρώτας, νὰ προσέλθουν εἰς τοὺς ἐναπομείναντας Ναοὺς των διὰ νὰ προσκυνήσουν τὸ Θεῖον Βρέφος, διότι ὁ κομμουνισμός, ἕναν ἀναγνωρίζει καὶ παραδέχεται ὡς Θεόν του, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ἑκάστοτε Ἀρχηγὸς τοῦ Κόμματος.

Τοὺς ἀπηγόρευσε τοὺς Ναούς των. Τοὺς Ναοὺς ὅμως τοῦ Θεοῦ τοὺς ἐντός των εὑρισκομένους, οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ τοὺς ἀπαγορεύσῃ καὶ καταργήσῃ, διότι οἱ Ναοὶ αὐτοὶ παραμένουν ἀπρόσβλητοι.

Εἰς πεῖσμα δὲ ὅλων τῶν ἐχθρῶν μας, οἱ διωγμοὶ καὶ αἱ κακουχίαι αὐξάνουν τὸν πόθον τῶν Βορειοηπειρωτῶν διὰ τὴν ἐλευθερίαν των.

Τὸ μόνον μήνυμα ποὺ πρὸς αὐτοὺς ἀπευθύνομεν σήμερον, εἶναι χαιρετισμὸς ἐγκαρτερήσεως καὶ εὐψυχίας, πρὸς ὑμᾶς δὲ εὐχόμεθα Χαρούμενα Χριστούγεννα καὶ εὐτυχισμένον τὸν Καινούργιο Χρόνο τοῦ 1977.

Μετὰ Πατριωτικῶν Χαιρετισμῶν

Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ Κ.Κ. ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Εἰς ἀτμόσφαιραν λοιμοκαθαρτηρίου

Μὲ πλήρη ἀποκλεισμὸν τοῦ διεθνοῦς Τύπου — δυτικοῦ καὶ ἀνατολικοῦ — καὶ ἐκλεκτικὴν συμμετοχὴν μόνον μερικῶν ἀντιπροσωπειῶν «γνησίως μαρξιστικῶν» κομμάτων, ἤρχισε τὴν 1ην Νοεμβρίου εἰς Τίρανα τὸ 7ον Συνέδριον τοῦ Κόμματος Ἐργασίας τῆς Ἀλβανίας — ὅπως ἀποκαλεῖται τὸ Ἀλβανικὸν Κ. Κ.

Τὰς ἐκτιμήσεις καὶ προοπτικὰς τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, διεθνοῦς καὶ ἐσωτερικῆς, ἐξέθεσεν ὁ πρῶτος γραμματεὺς τοῦ κόμματος καὶ ἀμετακίνητος ἀρχηγός του Ἐμβὲρ Χότζα, ἐνῶ ὁ πρωθυπουργὸς Μεχμὲτ Σέχου, ἐπεφορτίσθη μὲ τὴν παρουσίασιν τοῦ 6ου σχεδίου οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, καλύπτοντος τὴν περίοδον 1976—80.

Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ κομματικὰ κείμενα, ποὺ ἐδημοσιεύθησαν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ συνεδρίου, ἐξαίρεται, κατ' ἀρχήν, ἡ μεταβολὴ τῆς χώρας εἰς «βιομηχανικὴν καὶ μὲ ἀνεπτυγμένην γεωργίαν καὶ ὡς τεκμήρια τῶν προόδων της ἀναφέρονται οἱ ἀκόλουθοι ἀριθμοί: αὔξησις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ 38ο)ο, τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ 52ο)ο, τῆς ἀγροτικῆς κατὰ 33ο)ο, τῶν ἐπενδύσεων κατὰ 53ο)ο, τοῦ πραγματικοῦ, κατὰ κάτοικον, εἰσοδήματος κατὰ 14,5 τοῖς ἑκατό.

Αἱ προοπτικαὶ διὰ τὸ μέλλον προεξοφλοῦνται «ὡς ἀκόμη λαμπράτεραι»: τὸ 1980 τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα θὰ εἶναι ἀνώτερον κατὰ 38-40ο)ο τοῦ 1975, ἡ βιομηχανικὴ παραγωγὴ κατὰ 44ο)ο, ἡ ἀγροτικὴ κατὰ 40ο)ο, τῶν ἐπενδύσεων κατὰ 43ο)ο, τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἀπὸ 11 ἕως 14ο)ο.

Μὲ κάποιαν διακριτικότητα, ὁμολογοῦνται «ὑποκειμενικαὶ ἀδυναμίαι» εἰς τὰς ὁποίας ἀποδίδονται αἱ ἐλλείψεις ἀμέσων καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, καθὼς καὶ ἄλλαι οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι.

Προφανῶς, κατὰ μίμησιν τῶν ἀναλόγων κινεζικῶν μέτρων, κατηργήθησαν ἢ ἐμειώθησαν σημαντικῶς τὰ κίνητρα κέρδους διὰ σημαντικὰς κατηγορίας τοῦ πληθυσμοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνονται στελέχη τοῦ κράτους, τῆς οἰκονομίας, τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς διανοήσεως, τὰ ὁποῖα καλοῦνται εἰς μείζονα ἀποδοτικότητα μὲ μόνον ἠθικὰς ἀνταμοιβάς.

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι τὰ μέτρα αὐτὰ προκαλοῦν συγκρατημένην δυσφορίαν, τὴν ὁποίαν ἐπιτείνει ψυχολογικῶς καὶ ἡ ἀπόφασις τῶν ἀρχῶν νὰ μεταβάλουν οἱ πολῖται τὰ ἰσλαμικῆς ἢ χριστιανικῆς προελεύσεως ὀνόματα καὶ ἐπίθετά των διὰ τῆς υἱοθετήσεως νέων, ἀνταποκρινομένων εἰς τὴν «ἀλβανικότητα».

Ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ διὰ τοὺς δυστροποῦντας ἢ διστάζοντας εἰς ἐκλογήν, ἀνέλαβον ν', ἀποφανθοῦν τὰ τοπικὰ συμβούλια. Ἡ κοινωνικὴ αὐτὴ ἀναστάτωσις συνάπτεται μὲ τὴν ἔντασιν τῆς ἀθεϊστικῆς προπαγάνδας, τὴν ὁποίαν θεσπίζει διὰ εἰδικῆς διατάξεώς του, τὸ σχέδιον τοῦ νέου Συντάγματος.

Ἂν καὶ ἡ Ἀλβανία διατηρεῖ διπλωματικάς, οἰκονομικὰς καὶ μορφωτικὰς σχέσεις μὲ περίπου 70 χώρας, ἐξακολουθεῖ νὰ διαβιώνῃ εἰς ἀτμόσφαιραν διεθνοῦς λοιμοκαθαρτηρίου, εἰς τὴν ὁποίαν τὴν ἔχουν ἐγκλείσει αἱ ἀρχαί της ἀπὸ φόβον «ἰδεολογικῆς μολύνσεως».

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὰς δύο ὑπερδυνάμεις, χαρακτηριζόμενας ὡς «δυνάμεις τοῦ ἐρέβους», διακηρύσσεται ὅτι ἀποκλείεται «διὰ παντὸς» πᾶσα ἐπαφὴ μετ' αὐτῶν.

Ἀλλὰ καὶ αἱ σχέσεις μὲ τὴν ὁμόδοξον Κίναν ἀντιμετωπίζονται μὲ δυσπιστίαν, ἰδίως ὑπὸ τὸ φῶς τῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μάο ἐξελίξεων.

Καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις, ἡ ἀπομονωτικὴ αὐτὴ στάσις θὰ διατηρηθῇ ἐφ' ὅσον οἱ σημερινοὶ ἀνώτατοι ἡγέται παραμένουν εἰς τὴν ἐξουσίαν.

Τελευταῖοι ἀδιάλλακτοι πρόμαχοι τῆς σταλινικῆς ὀρθοδοξίας, οἱ κρατοῦντες, δὲν διστάζουν νὰ ἐφαρμόζουν τὰς μεθόδους του ἐναντίον τῶν διαφωνούντων, ὅπως φανερώνει ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις περὶ ἐκκαθαρίσεως μερικῶν ἀνωτάτων ἡγετικῶν στελεχῶν.

Τ. ΠΗΛΕΙΔΗΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ — ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:
«Πυρσὸν Βορείου Ἠπείρου»
Ταχ. Θυρ. 677 P. O. B. 677
ΑΘΗΝΑΣ ATHENS—GREECE
Πληροφορίαι:
Κ. Ε. Β. Α.
Ἱπποκράτους — Ναυαρίνου 8
Ἀριθ. Τηλεφ. 629-769

ΝΕΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΙ ΣΧΕΣΕΩΝ ΠΕΚΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΙΡΑΝΩΝ

ΠΕΚΙΝΟ (Α.Π.Ε.).— Καὶ νέες ἐνδείξεις ψυχρότητος στὶς σχέσεις Ἀλβανίας καὶ Κίνας προέκυψαν χθές, δίνοντας νέες προεκτάσεις στὴν φημολογούμενη διάσταση ἀπόψεων ἀνάμεσα στὴν τεράστια ἀσιατικὴ χώρα καὶ τὴν μικροσκοπικὴ εὐρωπαϊκὴ σύμμαχό της, ποὺ χρόνια τώρα περνοῦν παρατεταμένο μῆνα τοῦ μέλιτος.

Ἡ νέα ἔνδειξι ἀνέκυψε χθὲς ὅταν ἡ ἐφημερίδα «Λαϊκὴ Ἡμερησία» τοῦ Πεκίνου, γιὰ πρώτη φορὰ παρέλειψε νὰ δημοσιεύσῃ ἕνα ἐπίσημο τηλεγράφημα συγχαρητηρίων, προερχόμενο ἀπὸ τὴν Ἀλβανία.

Ὁ Ἀλβανὸς ἡγέτης κ. Ἐμβὲρ Χότζα εἶχε ἀπευθύνει, μὲ καθυστέρησι συγχαρητήριο τηλεγράφημα πρὸς τὸν κ. Χούα Κουὸ Φένγκ, γιὰ τὴν ἐκλογή του στὴν προεδρία τοῦ κινεζικοῦ Κ.Κ. Τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ δὲν περιελαμβάνετο μεταξὺ τῶν μηνυμάτων τῶν λοιπῶν κομμουνιστικῶν συμμάχων τῆς Κίνας, ποὺ δημοσιεύθηκαν στὴν πρώτη σελίδα τῆς «Λαϊκῆς Ἡμερησίας».

Δυτικοὶ σχολιασταὶ ἔλεγαν, ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ φαίνονται νὰ ἀνησυχοῦν γιὰ τὴν ἐξέλιξι τῆς πολιτικῆς καταστάσεως στὴν Κίνα μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Μάο, γιὰ τὴν ἐκκαθάρισι τῶν ριζοσπαστικῶν καὶ τὴν ἀνάδειξι μιᾶς, ὅπως φαίνεται, μετριοπαθοῦς ἡγεσίας.

Οἱ ἴδιοι σχολιασταὶ ἐτόνιζαν ὅτι μία στροφὴ τοῦ Πεκίνου πρὸς τὴν μετριοπαθῆ γραμμὴ θὰ ὑπονόμευε σοβαρὰ τὴν θέσι τοῦ Ἐμβὲρ Χότζα, ὁ ὁποῖος βασίζει τὸ μέλλον τῆς Ἀλβανίας σὲ μιὰ «ἀνυποχώρητη ἄκρα ἀριστερὴ πορεία».

Οἱ παρατηρηταὶ φρονοῦν, ὅτι ἡ ἀλβανικὴ ἡγεσία αἰσθάνεται φόβο γιὰ κινεζικὴ προσέγγισι μὲ τὴν Μόσχα καὶ γιὰ βελτίωσι τῶν σχέσεων τοῦ Πεκίνου μὲ τὴν Οὐάσιγκτον.

Γιὰ τὸν χαμένο ἀνθυποσμηναγὸ τῆς Ἀλβανίας

Ὕστερα ἀπὸ 36 ἀκριβῶς χρόνια, ἡ πατρίδα θὰ τιμήσῃ ἕναν ἥρωά της: τὸν πρῶτο Ἕλληνα ἀξιωματικὸ ποὺ χάθηκε στὸν πόλεμο τοῦ '40. Πρόκειται γιὰ τὸν ἀνθυποσμηναγὸ Εὐάγγελο Γιάνναρη, ποὺ σκοτώθηκε, ἐνῶ βρισκόταν, σὰν παρατηρητής, πάνω στὸ «Χέινσελ 126» μὲ χειριστὴ τὸν ἀρχισμηνία Λεωνίδα Τζάντα. Ἦταν 30 Ὀκτωβρίου τοῦ 1940 τότε. Καὶ ὁ Γιάνναρης θάταν δὲν θάταν 23 χρόνων. Τοῦτο τὸν μήνα, στὰ μέσα Νοεμβρίου ἔχει ὑπολογιστῆ, θὰ γίνουν στὸν τόπο ἀκριβῶς ποὺ σκοτώθηκε ὁ Γιάνναρης, τὰ ἀποκαλυπτήρια ἑνὸς ἀγάλματος, μικρή, ἐλάχιστη προσφορὰ στὸν πρῶτο Ἕλληνα ἀξιωματικό, ποὺ ἔδωσε τὸ αἷμα του γιὰ νὰ γραφτῇ τὸ Ἀλβανικὸ Ἔπος.

ΕΞΕΛΕΓΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Ἐξελέγη παμψηφεὶ ὁ καθηγητὴς κ. Ν. Νιάνιας, κατὰ τὴν ἐπιλογὴ εἰδικῶν προσώπων γιὰ τὴ σύσταση ἐπιτροπῆς Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, στὴν διάσκεψη τῆς Διακοινοβουλευτικῆς Ἑνώσεως, στὴ Μαδρίτη, ὅπου μετεῖχαν ἐκπρόσωποι ἀπὸ ἑκατὸν χῶρες.

Ἡ πρόταση γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ κ. Νιάνια ἔγινε, λόγῳ τῆς δραστηριότητός του, στὰ θέματα τῶν πολιτικῶν κρατουμένων τῆς Χιλῆς, ὁμήρων, προσφύγων κλπ., στὴν ἐαρινὴ διάσκεψη τοῦ Μεξικοῦ.